

M. A. Akşit Koleksiyonundan/Collection

8

Tarihi Objektiften 27 Mayıs İhtilali ve Yüksek Adalet Divanı *

Dr. Baha AKŞİT**

*Mehmet Bahattin Baha AKŞİT'in kendi kaleminden Yassıada da idam hükmü almış, sonra müebbet olmuş, Kayseri'de hücre hapsine konmuş, ve hastalık gerekçesi ile Ankara'ya nakledilmiş, sonra dışarı çıkarılmış olup, bunlar, Mayıs 1993 yılında yazdıklarıdır.

**DP. Grup Başkanvekili, Senatör ve Milletvekili, rahmetli.

Makale haline getiren oğlu M. Arif Akşit (Prof. Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji/Yenidoğan ve Pediatrik Genetik, emekli)

Dr. Baha AKŞİT Mayıs 1993 yılında yazmış olduğu bu yazı, tesadüf olarak elime geçmiştir. Bunu sağlayan yeğenim, Oruç BAYKARA ve akrabamız Şeref İLHAN'a şükranlarımı iletirim.

Her insan yaşamını ve yaptıkları karşılığı ile irdelenirler. Geleneksel anlamda bize aktarılan bir etik kural olarak, faile değil fiile kızılır. Babamın ifadesi ile, Ecevit'in bana Babamın vefatında aktardığı, "darbenin iyi olmaz, dikta diktadır, bize abimizin öğürtüdür, bu benim hayat felsefem oldu, 1980 Darbesinde ben kabul etmedim, diğerleri uyum sağlamak istediler, ben Başbakan oldum, diğerleri milletvekili bile çıkaramadılar. Taktir Yüce yaratanındır".

Darbeciler ile birlikte olanın başarılı olma ötesinde, toplum tarafından desteklendiğine dair bir tarihi gerçeklikte yoktur. Komisyon aldığı bu kararlarla, Dikta Yanlısı yaklaşımı olduğunu algılamalıdır. Cumhurbaşkanı da zor durumda bırakılmaktadır. Koparılan güdültüye bakılmamalı, 1960 yılından bu yana aldıkları oy oranı %20 civarındadır, çeşitli yalanlarla ancak %5 kayma görülmektedir. Ancak daima bir darbe yanlıları oldukları, destekleyecekleri de unutulmamalıdır.

Özet

Tarihi Objektiften 27 Mayıs İhtilali ve Yüksek Adalet Divanı

Amaç: 27 Mayıs 1960 Darbesini Milli İradenin, seçilenin sorumsuzluğu Anayasal bir hak iken, dengesiz ve adaletsiz tutumları ile bozmuşlardır. Muhakeme işleyici hukuka uygun değildir; 1) mahkemenin işleyişini yapanlar, hakim ve savcı olamazlar, olmuşlardır, 2) iktidar suçlu, diğerleri ise oy kullanmış olsalar bile suçsuz kabul edilmiştir, 3) istifa ile CHP'ye geçenler suçsuz, DP kadrosuna son anda geçse bile suçlu, 4) Bağımsızlar sorgu edilmemiş, 5) Kanun teklifini veren, savunan, oy veren

iktidar ise suçlu, muhalefet ise suçsuz, 6) Menderes'i övene ceza ağırlaştırmış, "hukuken şu gerekçe ile hakim olamazdınız" diyen kişi sözünü alınca, ceza hafifletilmiştir, 7) Avukatlar savundular diye ceza almışlar, 8) Cezanın tebliği, yazımda ceza 146/3 iken uygulama 146/1 idam olmuş, gerekçede 5-15 yıl iken uygulanan 146/3 müebbet olmuştur, 9) İşkence, dayak, tehdit yaklaşımları da bir susturma, kabul ettirme yöntemleri olarak kullanılmış, 10) Hasan POLATKAN savunması alınmadan idam edilmiştir, 11) İnönü kendi davasına gelmeden dava görülmüştür, 12) Anayasal olarak 117. Madde, görgü ve inceleme ile soruşturma yapılması için kurulan Tahkikat Komisyonu, suç olarak kabul edilmiş, ancak 7 klasör dosya açılmamış, olaylardan sorumlu olarak CHP suçlu çıkması istenmemiştir, 13) Darbe 1954 yılında hazırlanma başlamış, buna göre yaklaşım yapılmış, daha sonra CHP ikna edilmiş, darbenin taraftarı olmuştur. Bu yaklaşımlara karşın, 4248 Sayılı Kanun ile kurulmuş Komisyonun kararları ve tazminat gerekçeleri, tarihte bir hukuksal ibret olacak niteliktedir. Bunu Komisyon üyeleri düşünmelidirler.

Dayanaklar/Kaynaklar: Yazar, M. Arif Akşit, Babası Dr. Baha AKŞİT'in kaleme aldığı 1993 tarihli yazıyı nakletmektedir.

Genel Yaklaşım: Yassıada da idam hükmü verilen 15 kişiden, sonra müebbetle dönüştürülen 12 kişiden biri olan Dr. Baha Akşit'in 1993 yılında kaleme aldığı "*Tarihi Objektiften 27 Mayıs İhtilali ve Yüksek Adalet Divanı*" yazı tümünden eklenmektedir. Komisyon açısından bu yazı, hukuksal boyutta dikkate alınmasını gerekli kılar.

Sonuç: Tarihi açıdan 27 Mayıs darbesi irdelenmekte ise, Komisyonun buna uygun davranması, geleceğe hukuksal bir miras olacağı anlamını taşımaktadır.

Yorum: Hukuk, haklar demek ise, Komisyon bu konunun bir Ülkenin, Türkiye'nin bir geleceğini yapılandırma özelliği olduğunu farkına vararak karar vermemelidir.

Anahtar Kelimeler: Dr. Baha Akşit, Tarihe düşülen 27 Mayıs Darbesi notu

Outline

From Historical Point of View, the 27th of May Rebellion and High Legal Court

AIM: As a Constitutional Right, being irresponsibility, as an elected member of a Parliament, 27th of May 1960 rebellion, cancelled by illegal and one-sided perspective, noticed a court, not as legal perspective in justice. Such as: 1) the constructor of the court, cannot be judge, order or executive, thus this is happened, 2) only administration/governor considered as quilt, other member of Parliament is not, 3) If resigned and be a CHP Party member, innocent, if to DP member being quilt, 4) Unpledged member not even interrogation, 5) Even defended, giving vote to law, if at opposition party, innocent, if DP side quilt. 6) If any admiration to Menderes quilt, if indicating as such acts not let judge to be order position as legal fact, was also quilt, taken the speech back, reduced the crime. 7) Defender advocate punished for doing their job, 8) written note as 146/3 lifelong prison, application 146/1 death, same as another one, indicating on written paper as 5-10 years prison, application as 146/3, lifelong prison. 9) Torture, punishment, threatening, mobbing for punishing and for not defending themselves, 10) Hasan POLATKAN, hanged not taken his defence, 11) İnönü, opposition party leader, not interrogated and bring to his accused court, 12) According to Constitution (No:117), Parliament has legal right to confirm Investigation Council, thus, Yassıada Court, considered as illegal, not open the 7 files, not

wanting the CHP politicians not be taken as quilt. 13) Preparing to make a rebellion starting at 1954-year, later CHP members were convinced, be a side of the revolt. The Commission, established by 7248 Law, not any consideration about such happenings.

Grounding Aspects: Directly Author, M. Arif Akşit, taken his father (MD. Baha Akşit) writings in 1993, before died.

Introduction: MD Baha AKŞİT, was a member of DP Parliament, and sentenced to death at Yassıada Court, when waiting to hang, sentenced to life prison is noted.

From historical Point of view, the 27th of May rebellion and High Legal Court from directly his notes, written in 1993, thus, must be in consideration of Commission, as legal evidence, proof.

Notions: Commission must in consideration from historical background, the writings, documentations are a verdict to leading the future.

Conclusion: Civil Liberties and Rights, as the Commission role at the rebellion condition, must be the leading principles, not as simple compensation aspect.

Key Words: MD Baha Akşit, From Historical Point of view, the 27th of May rebellion and High Legal Court

Giriş

Dr. Baha Akşit'in 1993 tarihinde yazdığı, büyük harf ile daktilo edilen, altında kendi imzalı yazısı iletilecektir. Ayrıca taraması da eklenmiştir.

Son Kayseri Ceza Evi/kendilerine göre misafirhanede yazdığı şiirler de idam edilen/şehit edilenlerin son sözleri/yazıları ile birlikte verilmektedir.

NOT: BÜYÜK HARF Bağırma, yüksek sesle haykırma anlamını taşır.

Dr. Baha Akşit'in Yazısı

Tarihi Objektiften 27 Mayıs İhtilali ve Yüksek Adalet Divanı¹

TARİHİ OBJEKTİFTEN 27 MAYIS İHTİLALİ VE YÜKSK ADALET DİVANİ

DR. BAHAKŞİT

E. D. P. GURP BAŞKANVEKİLİ
SENATÖR VE MÜLLETVEKLİ

MİLLİ İRADE-SEÇİLENLERİN SORUMSUZLUĞU

DEMOKRATİK ÜLKELERDE SEÇİMLE İŞ BAŞINA GELMİŞ İKTİDARLARIN KADERİNİ TAYİN EDEEK OLAN YİNE MİLLETİN İRADESİDİR. BELİRLİ BİR MÜDDET İÇİN İKTİDARA GELMİŞ OLAN PARTİLER YENİDEN SEÇİM

YAPILDIĞI ZAMAN MİLLET REYİ İLE YİNE EN ÇOK REYİ ALMIŞLARSA YENİLENMİŞ OLUR VE İTİDARI KAZANMIŞ OLURLAR. EĞER MİLLETEN YETERLİ OYU ALMALARSA İKTİDARDAN DÜŞER VE MUHALEFETE GEÇMİŞ OLUR. BÖYLECE PERTİLERİ İKTİDARA GETİREN DE İKTİDARDAN DÜŞÜREN DE MİLLETİN İRADESİDİR. HİÇBİR KİMSE TAHSİLİ VE RÜTBESİ NE OLURSA OLSUN, KENDİNİ MİLLETEN DAHA ÜSTÜN FARZ VE KABUL EDEMEZ. ÇÜNKÜ DEMOKRASİLERDE MİLLİ İRADENİN ÜSTÜNDE BİR GÜÇ YOKTUR VE TASAVVUR EDİLEMEZ. AKSİ TAKDİRDE SİLAHI ELİNE GEÇİREN VEYA KENDİSİNİ GÜÇLÜ KABUL EDEN, MİLLİ İRADE İLE YANI SEÇİMLE İŞ BAŞINA GELMİŞ OLAN İKTİDARI DEVİRMEK, ONLARIN YERİNE İKTİDAR OLMAK İSTEYEBİLİR. BU TÜRLÜ BİR TEŞEBBÜSÜN DEMOKRASİ İLE BAĞDAŞMASI MÜMKÜN DEĞİLDİR. BU TÜRLÜ OLAYLARA VE BU SURETLE KURULAN İDARELERE VERİLECEK İSİM DAHA BAŞKADIR.

DEMOKRASİYE, TÜRKİYE İÇİN, ATATÜRK İLKELERİNE VE ATATÜRK'E İNANMIŞ OLAN BİR KİMSENİN BU NEVİ OLAYLARI BAŞKA TÜRLÜ DEĞERLENDİRMESİ MÜKÜN DEĞİLDİR.

DEMEKİ SEÇİMLE GELMİŞ İKTİDARLARI DEĞERLENDİRMEK HAKKI YALNIZ MİLLETE AİTTİR. MİLLET KARARINI SEÇİM YOLU İLE BEYAN EDER, TAYİN VE TAKDİR ANCAK MİLLETE AİTTİR. CEZALANDIRMAK VEYA TAKDİR ETMEK YALNIZ SEÇİM SANDIKLARINDAN GEÇER.

EĞER YOLSUZLUK, SUİSTİMAL, YETKİYİ KÖTÜYE KULLANMAK GİBİ BİR İSNAT VEYA İDDİA MEVCUT İSE, ANAYASALARDA, BUNA AİT HÜKÜMLER MEVCUTTUR. 1924 ANAYASASINDA BU TÜR İDDİALAR, İÇ TÜZÜĞÜN 169.MADDESİNE GÖRE, BİLGİ EDİNİLMEK İSTENİYORSA, YİNE İÇ TÜZÜĞÜN 177.MADDESİNE GÖRE MUAMELE GÖRÜR. SEÇİLMİŞ PARLAMENTOLARDA YOLSUZLUK YAPTIĞI İDDİA EDİLEN BAKAN VEYA BAKANLARA KARŞI ARAŞTIRMA KARARI VEREBİLECEK, İCABINDA, YANI LÜZUM GÖRÜRSE MEHKEMEYE VERME HAKKI YALNIZ SEÇİMLE İŞ BAŞINA GELMİŞ MECLİSLERİN KARARINA BAĞLIDIR. SUÇLU KABUL EDİLENLERİ YÜCE DİVANA, YANI MAHKEMELERE SEVKEDER, TAKDİR ADALETE AİTTİR.

MİLLET VEKİLLERİNİN İSE DOKUNULMAZLIĞI VARDIR. REY, KANUN TEKLİFİ, BEYAN VE MUTELEALARINDAN DOLAYI MİLLETVEKİLLERİ SORUŞTURMAYA DAHI TABİ TUTULAMAZ.

DOKUNULMAZLIĞI OLMAYAN MİLLETVEKİLLERİNİN BULUNDUĞU BİR PARLAMENTONUN VAR OLACAĞINI DÜŞÜNMEK BİLE MÜKÜN DEĞİLDİR.

SİLAH ZORU İLE VEYA HERHANGİ BİR KUVVETE DAYANARAK SEÇİLMİŞ BİR PARLAMENTOYU FESHETMEK, SONRA MİLLETVEKİLLERİNİN DOKUNULMAZLIĞI YOKMUŞ GİBİ DÜŞÜNEREK, MAHKEMELERE SEVK ETMEK, HELE CUMHURBAŞKANLIĞI MAKAMINA OTURAN VE HİÇBİR SURETTE SORUMLU TELAKKİ EDİLMESİ KABİL OLMAYAN, SEÇİMLE BU MAKAMA GETİRİLMİŞ BİR ZATI MAHKEMEYE SEVK ETMEK HİÇBİR ANYASAYA GÖRE MÜMKÜN DEĞİLDİR. BUNU YAPMAYA CÜRET EDENLERİN EN AĞIR CEZALARA TABİ TUTULMASI GEREKİR. BUNLARI MİLLET DE TARİH DE MAHKUM EDER. AKSİ HALDE DEMOKRASİLERİN KURULMASI MÜMKÜN OLMAZ. MİLLETİN OYLARININ ÜSTÜNDE

BİR GÜÇ YOKTUR. KENDİLERİNİ MİLLETİN ÜSTÜNDE GÜÇLÜ FARZ EDENLER, TARİHİN VERECEĞİ CEADAN KURTULAMAZLAR.

KISACA DEMOKRASİ VE ADALET ÇERÇEVESİNDE YAPTIĞIMIZ BU KISA TAHLİLİN DE GÖSTERECEĞİ GİBİ, SEÇİLMİŞ BİR İKTİDARI SİLAH ZORU İLE İKTİDARDAN İNDİRMEK BÜYÜK SUÇTUR. BİZİM CEZA KANUNUMUZUN 146.INCI MADDESİNE GÖRE CEZALANDIRILMASI GEREKİR. HELE SEÇİLMİŞ İKTİDARLARI, BİR DE ÖZEL MAHKEMELER KURMAK SURETİYLE MAHKEMEYE GÖNDEREREK VE CEZALANDIRMAK HUKUK VE HAK ANLAYIŞI İLE BİR ARADA DÜŞÜNÜLEMEZ.

HUKUK BİLGİNLERİ VE DÜNYADAKİ HUKUKU SAVUNAN KURULUŞLARA GÖRE, ZOR KULLANARAK İKTİDARI DEVİRMİŞ KİMSELERİN KURMUŞ OLDUĞU MAHKEMELERİN VERDİKLERİ KARARLARA, PEŞİN HÜKME DAYANDIĞI İÇİN, İTİBAR ETMEK, HAK VE HUKUK ANLAYIŞI İLE TELİF EDİLEMEZ (MAURİCE GRSON İSMİNDEKİ HUKUK KURUMU GÖREVLİSİ VAZİFELİ OLARAK YASSIADA MAHKEMELERİ MÜNASEBETİYLE TÜRKİYE'YE GELMİŞ VE DURUMU TEKİK ETMİŞ OLAN BU ZATIN DA BU MAHKEMELER İÇİN BU ŞEKİLDE MÜTALAASI VE RAPORU DA VARDIR).

YASSIADA MEHKEMESİNİN DENGESİZ VE ADALETSİZ TUTUMU:

YASSIADA MEHKEMELERİ HİÇBİR YÖNÜ İLE HUKUK VE DEMOKRASİ İLE BAĞDAŞMADIĞI GİBİ YAPTIĞI İŞLEMLERDE DE DENGESİZ VE TARAF TUTAN, ADALETSİZ DAVRANIŞLARI DAHA İLK GÜNDEN BELLİ OLAN BİR KURULUŞTUR.

1. HUKUK KAİDELERİNE GÖRE BİR MEHKEMENİNİN İŞLEYİŞİNİ, MAHKEME EDİLİŞ ŞEKLİNİ HAZIRLAYANLAR O MAHKEMEDE HAKİM VE SAVCI OLAMAZLAR DENİLDİĞİ HALDE, BU MAHKEMENİN YAPILIŞ ŞEKLİ HAKKINDAKİ KARARI HAZIRLAYANLAR, AYNI MAHKEMEDE VAZİFELENDİRİLMİŞTİR. BU TEMEL HUKUK KURALLARINA AYKIRIDIR.
2. BİR PARLEMETONUN İKTİDAR KANADI HER CEPHESİYLE, HAKSIZ İKTİSAPLAR DAHİL, MAHKEMEYE SEVKEDİLDİĞİ HALDE MUHALEFET KANADI, SORGU VE SUALE DAHİ TABİ TUTULMAMIŞTIR.
3. CHP MİLLETVEKİLLERİ OLARAK UZUN MÜDDET BU PARTİDE VAZİFE GÖRDÜKLERİ HALDE, ÜÇ AY KADAR ÖNCE İSTİFA EDİP DP'YE GEÇEN ERZİNCAN MEBUSU HÜSEYİN ŞAHİN İLE ORDU MEBUSU ATIF TOPALOĞLU DEMOKRAT MİLLETVELİKLERİ İLE BİRLİKE MAHKEME EDİLMİŞ, MAHKUM OLMUŞLARDIR.
4. DEMOKRAT PARTİ MİLLETVEKİLLİ OLARAK VAZİFE GÖRDÜKLERİ HALDE 5 MAYIS 1960'DA PARTİDEN İSTİFA EDEN BURSA MİLLETVEKİLİ YEKTA GÖLSEL İLE BALIKESİR MİLLETVEKİLİ ÜŞTEBA İŞTİN DA HİÇBİR SORGU VE SUALE TABİ OLMAMIŞLARDIR.
5. BAĞIMSIZ ADAYLARDAN HİKMET BAYAR (ATATÜRK'ÜN GENEL SEKRETERİ VE MİLLİ EĞİTİM BAKANI) MAHKEME EDİLMİŞ VE MAHKUM OLMUŞ, AYNI DURUMDA OLAN ALİ FUAT CEBESÖY HİÇBİR SORGU VE SUALE TABİ OLMAMIŞTIR.

6. MAHKEME ESNASINDA SUÇ TELAKKİ EDİLEN VE BU YÜZDEN BU KANUNA REY VERENLER MAHKEME EDİLDİĞİ VE MAHKUM OLDUKLARI HALDE, AYNI KANUNLARI TEKLİF EDEN VEYA MÜDAAFAA EDENLER HİÇBİR SORGU VE SUALE TABİ OLMAMIŞLARDIR. MAHKEME SIRASINDA SUÇLANANLADAN SAMET AĞAOĞLU, BEN BU KANUNA YALNIZ OLUMLU OY VERDİM, EĞER BU KANUN SUÇ İSE, BUNLARI TEKLİF EDENLER, MECLİSTE SAVUNANLAR DIŞARIDA, ONLARI DA BURADA SORGUYA TABİ TUTMANIZ LAZIM GELİR DEDİĞİ HALDE BU SÖZ HİÇ NAZARA ALINMAMIŞTIR. “SİZİ TIKAN KUVVET BÖYLE İSTİYOR” DİYE BAŞKAN TARAFINDAN CEVPLANDIRILMIŞTIR.

EK: Ordu Mebusu Atif Topaloğlu'nun CHP'den istifası iktidar ve muhalefet arasındaki münasebetlerin çok gergin bir safhaya geldiği, Devletin bütünlüğünü tehlikeye düşürecek bir seviyede görüldüğü sırada, Sayın İnönü'nün en yakınlarından ve CHP'nin önde gelenlerinden Atif Topaloğlu CHP'den istifa etti.

25 Ocak 1959'daki istifa mektubunda “uzun yıllardan beri her keresinde yalnız vefaya müstenit, çalıştığım CHP'den hali hazırdaki liderlerin tutumları, bu memlekete layık olmadığını müşahede ettim. İki buçuk yıldan beri seçtiğimiz 10 mebusun memleket ve ordu iline ait davalarımız üzerinde bir tek yapıcı harekette bulduklarını görmedim. Bu yola girmemizde mümkün olmayacaktır. Böyle bir zihniyeti olan parti içinde daha fazla kalamayacağımdan CHP'den istifa ettiğimi bildirir, hürmetlerime arzı veda ederim” diyordu.

Ertesi gün Yenişehir Palas Otelinde yaptığı basın toplantısında, 25 Aralık 1959'u İnönü'nün gözlerini iktidar hırsı bürümüştür. İnönü, kendisinin iktidara gelmesi dışında bir varlık tanımıyor. Bütün memleket aydınlarının onu frenlemesi gerekir. Ortada hiçbir sebep yokken, yüzde yüz meşru bir iradeyi devirmeye çalışmak mesuliyeti ve bundan dolayı takaddüm edecek bu hadiselerin vebali doğrudan doğruya İnönü'ye ait olacaktır. Çok zamanlar İnönü'nün en yakınlarından biri olduğum için, daha fazla konuşmak istemiyorum. Ancak, tutulan yolun memleketi fenaya götürdüğüne inandığım için böyle bir camianın arasında daha fazla bulunmaktansa istifa ediyorum” diyordu.

Tahsin Erer, on yılın mücadelesi adındaki eserinde – o zamanlar gazeteciler Atif Topaloğlu'nun sözlerini tefsir etmiş, bulunsalardı, bu sözler içinde saklı mananın doğrudan doğruya gelmekte bulunan bir ihtilali haber vermekte olduğunu hissederdilerdi”, Sayfa 371. EK SONU

İŞKENCE ZİNDANA ATILMA

DEMOKRAT PARTİ MİLLETVEKİLLERİ 27 MAYIS SABAHİ, EVLERİNDEN ALINDIKLARI ANDAN İTİBAREN ÇEŞİTLİ HAKARETE MARUZ KALMIŞLARDIR. BAZI MİLLETVEKİLLERİ EVLERİNDEN ALINIRKEN CHP'Lİ MİLLETVEKİLLERİNİN, BUNLARIN YANİ DP'Lİ MİLLETVEKİLLERİNİN EVLERİNE KADAR GELDİKLERİ VE YAPILAN HAKARETLERE KATILDIKLAARI GÖRÜLMÜŞTÜR. TOPLANANLAR HARP OKULUNA GETİRİLMİŞ,

HARP OKULU GİRİŞİNDE DAR BİR ÇEMBERDEN GEİRİLMİŞLER BU ESNADA ÇEMBERİ TEŞKİL EDENLER TARAFINDAN RASTGELE DÖVÜLMÜŞ, HAKARETE UĞRAMIŞLARDIR.

HARP OKULUNDAN SONRA YASSIADAYA GÖNDERİLİRKEN GEREK ETİMESGUT HAVAALANINDA GEREK İSTANBUL YEŞİLKÖY HAVAALANINDA UÇAKTAN YASSIADAYA GÖNDERİLMEK ÜZERE YEŞİLYURDA SEVKEDİLENLER VE YEŞİLYURTTA MOTORLARA BİNDİRİLİRKEN, İÇİRİLMİŞ, SARHOŞ KİMSELERİN TEŞKİL ETTİĞİ DAR İNSAN KORİDORU ARASINDAN GEÇMEYE MECBUR TUTULMUŞ BU ESNADA HER TÜRLÜ HAKARET, KÜFÜRLE BİRLİKTE TEKME, TOKAT, YUMRUK ÇEMBERİNDEN GEÇMEYE MECBUR TUTULMUŞLARDIR.

BU TARZ DAVRANIŞ VE İŞKENCEYE EN AĞIR SUÇ İŞLEMİŞ CANİ VE KATİLLERİN MUHATAP OLDUĞU GÖRÜLMEMİŞTİR. BİZZAT YAŞADIĞIM BU FACİA VE İNSANLIK DIŞI DAVRANIŞA BİRKAÇ ÖRNEK VERMEK İSTİYORUM BU HADİSELERE İLAVETEN:

1. BEN VE BAZI ARKADAŞLARIM İBRAHİM KIRAZOĞLU (MECLİS BAŞKAN VEKİLİ), MAZLUM KAYALAR'LA (GRUP BAŞKAN VEKİLİ) DAHİL HARP OKULUNDA BIRAKILMIŞTIK. DİĞER HARP OLULUNDA TOPLANANLARDAN BİR GRUP SEVKEDİLMİŞTİ. TABİİ NEREYE GÖNDERİLDİĞİNİ BİLMİYORDUK.
BU İLK KAFİLEDE GİDENLERDEN ERZURUM MEBUSU MELİH FIRAT İLE MALATYA'DAN HAMİT FENDOĞLU DA VARDI. TAHMİNEN BİR BUÇUK SAAT SONRA BU İKİSİ GERİ GETİRİLDİLER. RENKLERİ SOLGUN VE HEYACANLIYDILAR. BELLİ Kİ BİR OLAY OLMUŞTU. SONRADAN ÖĞRENDİĞİMİZE GÖRE HER İKİSİNİ DE MİLLİ BİRLİKÇİLERDEN FAZIL AKKOYUNLU OTOBÜSTE İNDİRMİŞ, AYRI, AYRI HER İKİSİNİ DE HARP OKULUNUN BAĞÇESİNDEKİ AĞAÇLARIN ARASINDA GÖTÜRÜMÜŞ, ALINLARINA TABANCAYI DAYAMIŞ ÖLDÜRMEK ÜZERE İKEN BU OLAYI FARKEDEN HARP OKULU KOMUTANININ (ALB. SAMİ BEY'İN) EMİR SUBAYI KOŞARAK YETİŞMİŞ CNAYET FİİLİ İŞLENMEDEN, TAM ZAMANINDA YETİŞMİŞ VE KURTATARMİŞTİR.
2. BİZ YASSIADADA 6ncı KOĞUŞTA İKEN GZETECİ, YAZAR MÜMTAZ FAİK FENİK BU KOĞUŞA GETİRİLMİŞ GÜNLERCE ATILAN DAYAKLAR SEBEBİYLE İDRARINDAN KAN GELMİŞTİR.
3. 6. KOĞUŞTAN BİR HAYLİ HAKARETTEN SONRA, BEYAZ BİR KAĞIT ÜZERİNE 50 KELİMEYİ GEÇMEMEK ÜZERE, YASSIADADAKİ DURUMDAN BAHSETMEMEK ŞARTIYLA YAZDIĞIM MEKTUBU BAHANE EDEREK BENİ 5.ci KOĞUŞA VERDİLER. O ZAMAN YASSIADA İÇİN ÖZEL ÇİZGİLİ MEKTUP KAĞITLARI VERMİŞLER, PARA KARŞILIĞI BİZE VERİYORLRDI. AZ GELDİĞİ İÇİN BEYAZ KAĞIDA YAZMAMIZA DA İZİN VERDİLER. BEN DE BEYAZ KAĞIDA YAZMIŞTİM. BENİM GİBİ 50 ARKADAŞ

DAHA BEYAZ KAĞIDA MEKTUP YAZMIŞTI. İÇLERİNDEN YALNIZ BENİ ALIP KUMANDANA GÖTÜRDÜLER. İKİ SÜNGÜLÜ ARASINDA BİR ÜSTTEĞMEN EŞLİĞİNDE GÖTÜRÜLDÜM. MEĞER KUMANDANA GÖTÜRÜLÜYORMUŞUZ. ARKADAŞLARLA VEDALAŞTIK. KUMANDAN BENİ SORUYA ÇEKTİ. SUBAYLARINA MEĞER BEN HAKARET EDİYORMUŞUM, BUNUN OLMASININ MÜMKÜN OLMADIĞINI, HİÇBİRİSİ İLE MUAHTAP OLMADIĞIMI SÖYLEYİNCE, BAKIŞLARIMLA HAKARET ETTİĞİMİ SÖYLEDİ. SONRA BENİ 5. KOĞUŞA NAKLETTİ. BEN ARKADAŞLARIMIN KULAKLARINA, BİLHASSA TAHKİKAT KOMİSYONUNUN KURULUŞU İLE, YETKİ KANUNU HAKKINDA, HUKUKÇU VE BİLEN ARKADAŞLARDAN BİLGİ ALMALARINI SÖYLÜYORDUM. SORUŞTURMALARA KARŞI HAIRLIKLILIK OLMALARINI TAVSİYE EDİYORDUM. KOĞUŞLARIN HEPSİNDE DİNLEME CHAZLARI VARMIŞ. BU KONUŞMALARIMDAN ŞÜPHELENEREK BANA BU MUAMELEYİ YAPTIKLARINA KANI OLDUM. KUMANDAN BANA BENİM SUBAYLARIM ŞEREFLİ, HAYSİYETLİ, DEĞERLİ İNSANLARDIR. SİZLER GİBİ DEĞERSİZ, KÜSTAH, V.S. KİMSELER DEĞİLDİR DEMİŞTİ. BEN DE -BU KADAR ARKADAŞIN ARASINDA SİZ BENİ NEREDEN TANIYOR VE KANAATE VARIYORSUNUZ. BU MÜMKÜN DEĞİL, SİZ BİZİM NE KADAR SAĞLAM, DÜRÜST, KARAKTERLİ İNSANLAR OLDUĞUMUZU ZAMANLA ÖĞRENECEKSİNİZ. FAKAT İŞ İŞTEN GEÇMİŞ OLACAK DEMİŞTİM. BANA HAYLİ KIZMIŞ VE HAKARET ETMİŞTİ.

4. 5. KOĞUŞA ALI PAR'İ GETİRDİLER. O ZAMAN DAYAK ATMIŞLARDI Kİ, GÖZLERİNE KAN OTURMUŞTU. SONRADAN GÖRME KABİLİYETİNİ BİR HAYLİ KAYBETTİ.
5. ANKARA'DAN GETİRİLEN GAZİ İSMİNDE BR KAHVEÇİ-GAZİNOCU O KADAR ÇOK DÖVÜLDÜLER Kİ, ÇUVAL İÇİNDE SİLKELER GİBİ 5.ci KOĞUŞA ATTILAR. ELİNİ YÜZÜNÜ YIKATMIŞTİM. BENİM KENDİSİ GİBİ GETİRİLMİŞ BİRİSİ OLDUĞUMUN FARKINDA DEĞİLDİ. KORKU İÇİNDE İDİ. GÜÇLÜKLE KENDİNE GELEBİLDİ.

ŞİMDİ YASSIADA DA YAPILAN İŞKNCELERİN BİR BAŞKA NEVİNDEN, VENEDİK VE CENEVİZLERDEN KALMA ZİNDANLARDAN BAHSEDECEĞİM.

MİLLETVEKİLLERİNDEN KENDİLERİNE GÖRE SUÇLU, HATTA AĞIR SUÇLU KABUL EDİLENLER BU ZİNDANA ATILMIŞLARDIR.

BUNLARDAN BİRİSİ DE BEN OLDUM. ZİNDANA İLK GİRENLERDEN BİRİSİ BEN OLMUŞTUM.

6-11 TEMMUZ 1960 GÜNÜ SABAH ERKEN KAHVALTIYA, AYRI KOĞUŞA GİTTİK. YASSIADA'DA YEMEK VE KAHVALTI İÇİN AYRI KOĞUŞA GİDİLİRDİ. SIRA HALİNDE GİDERDİK. O GÜN KAHVALTIDAN SONRA BİZİ BİR

HAYLİ BEKLETTİLER. BU BEKLETME HİÇ HAYRA ALAMET DEĞİLDİ. YATTIĞIMIZ KOĞUŞTA ARAMA VARMIŞ. HALBUKİ BİZİM DIŞARISI İLE HİÇBİR İRTİBATIMIZ YOKTU. GAZETE VE RADYODAN MAHRUMDUK. SIK, SIK ARAMA YAPILDIĞINA GÖRE NEYİMİZ OLABİLİRDİ. DÖNDÜĞÜMÜZ ZAMAN BAVULLAR DİDİK, DİDİK ARANMIŞTI 5. KOĞUTA ON BİR ODADA, HER ODADA ÜÇ RANZA, ALTI YATAK MEVCUTTU.

KAHVALTIDAN DÖNÜŞTE ADA KUMANDANI BİZİM ORADA, İKİ TEĞMENLE BİRLİKTE BULDUK. BİR ÜSTTEĞMEN DE KAPIDA BEKLİYORDU. ODAYA GİRİNCE KUMANDAN BENİM ÇEKETİMİ GÖSTEREREK-BU KİMİN DİYE SORDU (ÇEKETLERİ ASACAK YER OLMADIĞI İÇİN RANZALARA ASIYORDUK- BENİM DEDİM. CEBİNDEN BİR SİGARA PAKETİ ÇIKARDI. BANA GÖSTERDİ. BU BİR ER SİGARA PAKETİYDİ. BUNU NEREDEN BULDUN DİYE SORDU. BEN DE HARP OKULUNDA İKEN SİGARA BULUNADIĞI İÇİN BİZE SATTIKLARINI, ALMAZSAN TENZÜÜLE ETMEDİ, DİYE EZİYET EDECEKLERİNİ DÜŞÜNEREK ALDIĞIMI, BİR KISMİNİ İÇTİĞİMİ, DÖRT ADET SİGARA DA O ZAMANDAN KALDIĞINI SÖYLEDİM.

-YALAN SÖYLÜYORSUNUZ, YALANCI VE SAHTEKARSINIZ DEDİ. BEN DE YALANA TENEZZÜL ETSEK, BUGÜN BURADA BULUNMAZDIK, DİYE CEVAP VERDİM. ELİNİZDE İMKAN VAR, HARP OKULUNA SORUN, BİZE ER SİGARASI VERMİŞLER Mİ? LÜTFEN SORUN VEYA BU VE DİĞER KOĞUŞTAKİ ARKADAŞLARDAN TAHKİK EDERSENİZ ONLAR A SİZE SÖYLEYECEKLERDİR, DEDİM. BANA İNANMADI. BAHRIYELİ ÜSTTEĞMEN O GÜN NÖBETÇİYDİ, ONA -BUNU AL, KUMANDANLIĞA GETİR DİYE EMİR VERDİ. İKİ SÜNGÜLÜ VE ÜSTTEĞMENLE BİRLİKTE KUMANDANLIĞA GİDERKEN, ÜSTTEĞMEN ERLERDEN ÇEKİNE, ÇEKİNE YAVAŞÇA BANA -KUMANDAN O KADAR FENA ADAM DEĞİDİRİ, BİRAZ SERTTİR. ONA OLAYI ANLAT VEKTİYLE CUMHURBAŞKANI KAMİL ŞAMUN GELDİĞİ ZAMAN YAPILAN MANEVRADAN SONRA SİZE BEN HİZMET ETTİM. SİZE SAYGIM DA VARDIR, ANLATIN DEDİ. BEN DE -HADİSE ZATEN SÖYLEDİĞİM GİBİ – DEDİM.

KUMANDANLIĞA GELİNCE HEMEN İÇERİ ALINDIM. KAPI AÇIKTI, ÜSTTEĞMEN ÖNÜNDE DURUYORDU, KUMANDAN SİGARALARI NEREDEN BULDUN? DİYE SORDU. AYNI ŞEYLERİ ANLATTIM. İSTERSENİZ DİĞER KOĞUŞLARDAN SORABİLİRSİNİZ DEDİM. YALANCI, SAAHTEKAR V.S. DİYEREK HAKARET ETTİ. AL BUNU GÖTÜR DEDİ, BEN ÇIKTIM. BAHRIYE ÜSTTEĞMENİ ÇAĞIRDI, BUNU GÖTÜR DEDİ, BEN ÇIKTIM. BAHRIYE ÜSTTEĞMENİ ÇAĞIRDI KENDİSİNE TALİMAT VERDİ, BİZ İKİ SÜNGÜLÜ NEZARETİNDE ÜSTTEĞMENLE BİRLİKTE 5. KOĞUŞUN ARKASINDAN 6. KOĞUŞA DOĞRU YÜRÜYORDUK. ÜSTTEĞMEN BANA -BEN SİZİ TANIYORUM, SİZ METİN VE İNANLI İNSANSINIZ, METANET VE CESARETİNİZİ KAYBETMEYİN, DİYE YAVAŞ SESLE BENİ TESELLİ ETMEYE ÇALIŞIYORDU. ÖNEMLİ BİR CEZAYA ÇARPTIRILDIĞIMI TAHMİN EDİYORDUM.

BÖYLECE BİR YOKUŞ ÇIKTIK, SONRA İNDİK, BİR KAPIDAN GİRDİK, 1-2 METRE SONRA İKİNCİ BİR KAPDAN DAHA GİRDİK, ÖNÜMÜZDE DAR, UZUN KARANLIK BİR KORİDOR VARDI. BU KORİDORA HAMAM KUBBELERİ GİBİ TAVANA YERLEŞTİRİLMİŞ UFAK CAMLARDAN IŞIK SIZIYORDU. SAĞDA ALTI VE SOLDA ALTI KAPI OLDUĞUNU FARK ETTİM. SAĞDAKİ BİRİNCİ KAPIYI ÜSTEĞMEN AÇTI, YERİNİZ BURASI DEDİ. SÜNGÜLÜ ERLER BİRİNCİ DİŞ KAPININ DİŞİNDE YERİNİZ BURASI DEDİ. SÜNGÜLÜ ERLER BİRİNCİ DİŞ

KAPININ DIŞINDA KALMIŞLARDI. BANA GÖSTERİLEN YERE BAKTIM, ÜSTÜ KEMERLİ BİR BUÇUK METRE KADAR YÜKSEKLİKTE, İKİ ELİNİ AÇINCA ELLERİMİN DUVARA DOKUNDUĞUNU ANLADIM. DUVARLARDAN SUYA BENZER BİR ŞEYLER AKIYORDU, GİRİNCE AYAKLARIMIN TOPUKLARININ ÜSTÜNE KADAR YÜKSELEN, VICIK, VICIK BİR ÇAMURA GÖMÜLDÜĞÜMÜ FARK ETTİM. BURASI BİR MEZARDAN FARKSIZDI.

KAPISI KALIN TAHTALARDAN YAPILMIŞTI. 10cm KADAR ÜST KISMI, KALIN DEMİRLERLE TEL ÖRGÜ GİBİ ÖRÜLMÜŞTÜ, KAPI KAPANINCA BÜSBÜTÜN KARANLIKTA KALDIM. ZATEN IŞIKTA BURADAN GİRİYORDU. AYAKTA DURMAYA İMKAN YOKTU. YÜKSEKLİĞİ BİR BUÇUK METRE KADARDI. SAYIN KUMANDAN TARAFINDAN BENİM BİR HÜCREYE KONULMAM EMREDİLMİŞTİ.

BİR ARA ÜSTTEĞMEN KAYBOLDU. SONRA ELİNDE BADANA YAPILIRKEN KULLANILAN BİR TENEKE (GAZ TENEKESİ) İLE GELDİ. -BAHA BEY BİR TAHATA BULAMADIM, TENEKEYİ TERS ÇEVİR VE ÜSTÜNE OTUR DEDİ. KABUL ETMEDİM, SENİN BANA BU TENEKEYİ GETİRDİĞİNİ, EĞER DUYARLARSA SENİ CEZALANDIRIRLAR, İŞTE O ZAMAN BEN VİCDANEN MUEZZEP OLURUM. BIRAK ÜSTTEĞMEN İKİ BÜKLÜM BUNA BEN TAHAMMÜL EDERİM, FAKAT SENİ CEZALANDIRMALARINA RAZI OLAMAM DEDİM. KARANLIKTA ÜSTTEĞMENİN YÜZÜNÜ GÖREMİYORDUM FAKAT SESİNİN ŞEKLİNDEN ÜSTEĞMEN AĞLADIĞINI HİSSETTİM. SONRA BENİM KAPIMI AÇIK TUTMAK İSTEDİ. AYNI DÜŞÜNCE İLE ONA DA MÜSAADE ETMEYECEĞİMİ SÖYLEDİM. ÜSTEĞMEN (BAHRİYELİ) HÜZÜNLÜ HATTA AĞLAMAKLI İDİ.

ALLAHIM, DEMEK KADERDE DİRİ, DİRİ MEZARA GİRMEKTE VARMIŞ DEDİM. TEVEKKÜLE DUA EDEREK BU HÜCREYE ALIŞMAYA ÇALIŞTIM. İKİ BÜKLÜM DURMAK ÇOK ZOR OLUYORDU.

BİR MÜDDET SONRA BU ÜSTTEĞMEN GİZLİCE BANA YEMEK GETİRDİ. ZORLA YEDİRDİ.

BİR MÜDDET SONRA GENÇ ÜSTTEĞMEN ARKADAŞLARI İLE GELDİLER. BANA SORDULAR, KOĞUŞLARI GEZER, SORARSANIZ ORADA BENİM SİGARAMI, BENİM GİBİ HARP OKULUNDA ALANLAR ÇIKACAKTIR, DEDİM. GİTTİLER, SONRADAN ÖĞRENDİĞİME GÖRE KOĞUŞLARDAN ÇORUM MEBUSU KEMAL ERDEM, ISPARTA MEBUSU KONYALI ESKİ VALİ MUSTAFA BAĞRIAÇIK (PROF. NAZİF BAĞRIAÇIK'IN BABASI), DAHA BİR-İKİ ARKADAŞ BİZ DE HARP OKULUNDA ER SİGARASI ALDIK DEMİŞLER. GENÇ ÜSTTEĞMENLER BU BİLGİLERİ ALDIKTAN SONRA KUMANDANA DURUMU NAKLETMİŞER. BENİM ZİNDANDAN ÇIKARILMAMI SAĞLAMISLAR.

GECE YARISINDAN SONRA KOĞUŞUMA DÖNDÜM. BENİ ZİNDANDAN KURTARN BAHRİYELİ ÜSTEĞMENE MÜTEEKKİRİM. ODAMDA KALANLAR, SAĞDAN İTİBAREN, KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ NECATİ TANYOLAÇ, KARŞIDA BENİM ÜSTÜMDE YATAN HÜSEYİN AGUN, RİZE MİLLETVEKİLİ, SOLDA ÜSTTE ABDULLAH AKIN (ZONGULDAK), ALTTA YATAN SELAHATTİN İNAN (KAMURAN İNAN'IN BABASI) VE KOĞUŞTAKİ DİĞER ARKADAŞLARI ÜZÜNTÜ, HEYACAN İÇİNDE BULDUM.

YASSIADAYI DENİZ KUVVETLERİNE VERİLDİĞİ ZAMAN ADAYI İMAR EDERKEN, AMİRAL SADIK ALTINCAK BU ZİNDANLARI BULMUŞ VE OLDUĞU GİBİ KORUMUŞ. SÖYLENDİĞİNE GÖRE İSYAN EDEN GENERALLER VE KRAL SOYUNDAN OLANLAR, YAKALANDIKTAN SONRA GÖZLERİNE MİL ÇEKİLEREK BU ADADA VE ZİNDANDA ÖLÜMÜ TERKEDİLİRİMİŞ. VAKTİYLE CEREYAN EDEN BU OLAYI, 20İNCİ YÜZYILDA BİR NEBZE BEN DE YAŞADIM. BU KADERİN GARİP BİR CİLVESİYDİ. MEMLEKETİNE HİZMET ETMİŞ İNSANLARIN KİMİSİNE İŞ, KİMİSİNE AŞ TEMİN İÇİN ÇALIŞMIŞTİM.

MAHKEMELER SIRASINDA HEM POLİSLERE HEM MİLLETVEKİLLERİNE ÇEŞİTLİ USULLERLE TEHDİTLER VE CEZALANDIRMALAR YAPILDI. CEZALANDIRILAN POLİSLER ARASINDA, ZEKİ ŞEHİN, BUMİN YAMANOĞLU, EMNİYETÇİLERDEN FERİT SÖZEN'İ, YAŞAR YİĞİT'İ ZİKETMEKTE YARAR VARDIR.

MAHKEMENİN SEYRİ SIRASINDA KONYA MİLLETVEKİLİ MEHMET ÖLÇMEN, ADNAN MENDERES'İ GÖSTEREREK-BU ŞEKER GİBİ ADAM MI DİKTATÖR OLACAK? BUNA İMKAN YOK, DEMİŞTİ. BU SÖZ ÜZERİNE MEHKEMEDE BAŞKAN TARAFINDAN AZARLANDIĞI GİBİ, ARKASINDAN YEMEK SIRASINDA YEMEKHANEYE GELEN ADA KUMANDANI HİMMET ÖLÇMEN'E HİTABEN – SEN NASIL BÖYLE KONUŞURSUN. BUNUN CEZASINI ÇEKECEKSİN, SENİN İPİ BEN ÇEKECEĞİM, SEN ASILACAKSIN DEMİŞTİ. FİLHAKİKA HİMMET ÖLÇMEN MÜEBBET HAPSE MAHKUM OLMUŞTUR.

AYRICA BİR ÖĞLE YEMEĞİNDE YİNE YEMEKHANEYE GELMİŞ, BÜTÜN ARKADAŞLARIN HUZURUNDA, ADA KUMANDAINI – ARKADAŞLAR SENİ İTHAM EDİYORLAR, SEN İSE CEVAP VERİYORSUN, HALBUKİ SEN ÇOK ŞEYLER BİLİYORSUN, SANA YAPILANLARIN ÇOĞU YALANA DAYANIYOR, GERÇEĞİ SÖYLE, KENDİNİ KURTARAYA GAYRET ET, SENİN ÇOCUKLARIN VE AİLEN YOK MU? ONLARA OLSUN ACI, İDAMA GİDİYORSUN DEMİŞTİ. BEN DE -BANA YAPILAN SUÇLAMALARIN YALAN OLDUĞUNU SİZ BİLİYORUM DİYORSUNUZ, ELBETTE SAVCILAR VE HAKİMLERİN DE BUNUN FARKINDA OLMASI GEREKİR. BEN GERÇEKLERİ SÖYLÜYOR VE MECLİS ZABITLARINI, İÇ TÜZÜK HÜKÜMLERİNİ ZİKREDİYORUM. BÖYLECE BAZI MİLLETVEKİLLERİ İLE BİRBİRİMİZE DÜŞMEMİZİ ARZU ETTİĞİ BELLİ OLUYORDU. BEN BUNU YAPMADIM, SÖYLENENE UYMADIM, FAKAT CEZA KANUNUNUN 146/1 MADDESİNE GÖRE İDAMA MAHKİM EDİLMİŞTİM.

İTHAMNAMESİ TEBLİĞ EDİLİRKEN MAZLUK KAYALAR VE BAHA AKŞİT'E 146/3 MADDESİNİN ESABİ MÜŞEDDESİYLE TATBİKİ, DİYE YAZILIYDI. ADA KUMANDANI BU İTHAMNAMESİLER TEBLİĞ EDİLİRKEN, BANA DA MAZLUK KAYALAR'A DA BUNDA BİR YANLIŞLIK VAR, SİZİN CEZANIZ 146/1 ŞEKİNDE OLACAK DEMİŞTİ. DEMEK PEŞİN BİR HÜKÜM VARDI. NİTEKİM BENİM CEZAM 146/1 İDAM, MAZLUK KAYALAR'INKİ 146/1 59.UNCU MADDENİN TATBİKİ İLE MÜEBBET DİYE ÇIKMIŞTI.

ADA KUMANDANININ HAKLI OLDUĞU ANLAŞILDI. PEŞİN KARARLARLA MI HAREKET EDİLİYORDU?

MAHKEMELERDE ARKAYA BAKMAK, ZİYARETÇİLERDEN TANIDIK VEYA AKRABA VARSA SELAMLAŞMAK YASAKTI. AKSİ TAKTİRDE HEM SİZ HEM DE SELAMLAŞTIĞINIZ KİMSE CEZALANDIRILIRDI.

MENDERES'İN AVUKATLARI (ORHAN VE BURHAN) APAYDINLAR İLE KORALTAN'IN AVUKATI HÜSAMETTİN CİNDORUKUN MÜDAAFALARI SIRASINDA TEVKİF EDİLMİŞTİR. BALMUMCUYA GÖNDERİLMİŞLER, TEVFIK İLERİ'NİN AVUKAT KIZI DA BABASINI MÜDAFAA EDERKEN TEVKİF EDİLMİŞTİR.

SANIRIM SAYIN HÜSAMETTİN CİNDORUK'UN TEVKİFİ İÇİN "PEŞİN HÜKÜMLÜ HAREKET EDİLDİĞİ KANAATİDE OLMASI" YETMİŞTİ. TRABZON MİLLETVEKİLİ OSAMAN NURİ LERMİOĞLU, SİHHİ SEBEPLERE DAYANMASI KAYDIYLA, İKİNCİ EVLİLİĞE CEVAZ VEREN BİR KANUN TEKLİFİ YAPMIŞTI. BU TEKLİF DP' ALEYHİNDE İRTICAYA TAVİZ VERDİĞİ İDDİASIYLA NEŞRİYAT BAŞLAMIŞTI. GAZETELER HABER VE ÇEŞİTLİ YAZILARI İLE BU TEKLİF ÜZERİNDE GÜNLERCE DURMUŞTU. HALBUKİ SAYIN OSMAN NURİ LERNİOĞLU KANUN TEKLİFİNİ YAPTIĞININ AKABİNDE BU TEKLİFİ UYGUN BULMAMIŞ VE GERİ ALMIŞTI. BU TEKLİF İLE DP'NİN HİÇBİR ALAKASI DA YOKTU. BU TEKLİF VE GAZETELERDE YAZILAN YAZILAR SEBEBİYLE PEK ÇOK KİMSE TRAFINDAN TANINIR HALE GELMİŞTİ.

YASSIADA MAHKEMELERİ SIRASINDA BU TEKLİFİ NEDENİYLE OSAMAN NURİ LERMİOĞLU'NUN BİR HAYLİ SIKINTI ÇEKECEĞİ TAHMİN EDİYORDU.

MAHKEMENİN SEYRİ SIRASINDA NERMİOĞLU'NUN AVUKATI MÜNİR CEYHUN SÖZ İSTEDİ. BAŞKAN BAŞOL SÖZ VERİNCE -HUKUKUN TEMEL BİR KAİDESİ VARDIR. MAHKEME HEYETİNİN ÇOĞUNLUĞU VE BAŞKANI YASSIADA MAHKEMELERİNİN NASIL YAPILACAĞI MEVZUUNDA ÇALIŞMIŞ, VAZİFE GÖRMÜŞLERDİR. TEKLİFİ HAZIRLAMISALDIR. HUKUKUN BU TEMEL KAİDESNE GÖRE YASSIADA MEHKEMELERİNİ NASIL YAPILACAĞI HAKKINDAKİ ÇALIŞMALARDA, KANUN HAZIRLANMASINDA VAZİFE ALDIĞINIZ İÇİN AYNI MAHKEMEDE GÖREV ALAMAZSINIZ. BUNA GÖRE VAZİFENİZDEN ÇEKİLMENİZ GEREKİR. HEYETİNİZ YETKİLİ OLAMAZSINIZ DEDİ. BU BEYAN MAHKEME HEYETİNİ VE BAŞKANI SARSTI. BUNUN ÜZERİNE MAHKEME DEVAM EDEMEDİ. HEMEN ARA VERDİ. SAAT 11:00 CVARINDAYDI, HALBUKİ MAHKEME 12:00'YE KADAR DEVAM EDERDİ. NERMİOĞLU O GÜN CELSEYE GELEMEMİŞTİ. HASTAYDI VE HASTANEDE YATIYORDU. ADA KUMANDANI HEMEN HASTANEYE GİTTİ OSMAN NURİ BEYDEN AVUKATINI AZLETMESİNİ İSTİYORDU. FAKAT OSMAN NURİ BEY BİR TÜRLÜ AVUKATINI AZLETMİYOR VE ISRAR EDİYORDU.

NİHAYET OSMAN BEY, KUMANDANLA ANLAŞMAYA VARMIŞTI. O ZAMANKİ SÖYLENTİYLE VE SIZAN HABERLERE GÖRE AVUKATINI AZLEDERSE SAYIN OSMAN NURİ BEYİ BERAAT ETTİRECEĞİNE KUMANDAN SÖZ VERMİŞ VE İKNA ETMİŞTİ. NİHAYET OSMAN NURİ LERMİOĞLU AVUKATINI VEKALETTEN AZLETTİ. BAŞKAN DA SAYIN AV. MÜNİR CEYHUN'UN SORULARINI CEVAPSİZ BIRAKTI.

MAHKEMELERİN SONUNDA OSMAN NURİ LERİOĞLU BERAAT ETTİ. BU KARRIN DAHA ÖNCEKİ AVUKATI AZLETME VE KUMANDAN TARAFINDAN VERİLEN SÖZLE NE DERECE ALAKALI OLDUĞU ZİHİNLERDE VE HAFIZALARDA BİR İSTİFHAM HALİNDE KALDI. MAHKEMELER SIRASINDA ADA KUMANDANI, SANIKLARLA AVUKATLAR ARASINDA YÜKSEKÇE BİR SANDALYEDE OTURUR, HER İFADE VERENİN KAONUŞMASINI

TAKİP EDERDİ. BAZI ŞAHİTLERİN İFADESİ İLE, BAŞKAN BAŞOL'UN KONUŞMALARI ALKIŞLANIR, YİNE SEYİRCİLER TARAFINDAN SANIKLARIN BAZI SÖZLERİNE YUH ÇEKİLİRDİ. SANIKLARA KARŞI EN KÜÇÜK BİR SEMPATİ VE GÖZ, GÖZE GELİNCE HAFİF BİR TEBESSÜM SEYİRCİNİ DIŞARI ÇIKARILMASINA VEYA CEZALANDIRILMASINA SEBEP OLURDU. ŞAHİTLERİN ÇOĞU SAVCILIK TARAFINDAN ÖĞRETİLMİŞ VE TALİM ETTİRİLMİŞ KİMSELERDİ. ŞAHİTLER GENELLİKLE MUHALEFET PARTİSİ MENSUPLARINDAN BAZILARI TARFIDAN HAZIRLANIRDI. İFADELERİNDE YALAN SÖYLEDİKLERİ BELLİ OLURDU.

BU SIRADA YURT DIŞINDA BULUNAN PROF. KÜBALI GETİRİLMİŞ, SEKİZ SAAT İFADESİ ALINMIŞTI. KENDİSİNE PARALI ŞAHİT İSMİ VERİLMİŞTİR.

DURUŞMALAR SIRASINDA, KOCAELİ MİLLETVEKİLİ KADİR KOCAELİ, BEN MİLLEİN OYLARI İLE SEÇİLDİM, MİLLETVEKİLİ OLDUM, SİZ BENİ MAHKEME YAPAMAZSINIZ. BENİ MAHKUM EDERSENİZ, BİZE REY VEREN MİLLETİ MAHKUM ETMİŞ OLURSUNUZ DEMİŞTİ. BAŞKAN BAŞOL, BU İFADEYE KIZMIŞ, SİNİRLENMİŞ, SENİN TAHSİLİN NE DİYE SORMUŞTU. KADİR KOCAELİ İLKOKUL DEYİNCE, BELLİ, KONUŞMADAN BELLİ DEMİŞTİ.

ANAYASA İLE ALAKALI KONUŞMASI ÜZERİNE DE BURHANETTİN ONAT'A SENİN TAHSİLİN NE DİYE SORMUŞTU. ANTALYA MİLLETVEKİLİ BURHANETTİN ONAT DOKTOR DEYİNCE. ANAYASA ÜZERİNDE NASIL KONUŞUYORSUN DEMİŞ, SAYIN ONAT CEVABEN BEN YASSIADA ÜNİVERTESİNDEN DE MEZUNUN DİYE CEVAPLAMIŞTI.

TOPKAPI OLAYLARINDA ISMARLANMIŞ ŞAHİTLER İNÖNÜ'YÜ ÖLDÜRMEK İSTİYORLARDI DEMİŞLERDİ. YİNE BU MEVZUDA İFDESİNE BAŞVURULAN KASIM GÜLEK -BEN İNÖNÜ'NÜN ÖNÜNDE AYNI ARABADA İDİM. KİMSENİN İNÖNÜ'YÜ ÖLDÜRMEYE KASTI YOKTU. BÖYLE BİR ŞEY OLSE ÖNCE BEN TESBİT EDERDİM DİYE İFADE VERMİŞ. FAKAT KASIM GÜLEK'İN BU TARZ İFADE VERMESİ, SAYIN KASIM GÜLEK'İN AYNI PARTİ İÇİNDE YILDIZININ SÖNMESİNE SEBEP OLMUŞTUR.

SAYIN İNÖNÜ, KENDİSİNİ ÖLDÜRMEK MAKSADIYLA TERTİP EDİLEN BU MAHKEMELERE, AVUKATLARCA ÇOK ISRAR EİLMESİNE RAĞMEN, İFADE VERMEK İÇİN GELMEMİŞ, MAHKEME DE GELMESİ İÇİN ISRAR ETMEMİŞTİ. HALBUKİ MAHKEMELERİN MUHATABI BİZZAT KENDİSİYDİ.

DAHA BİRÇOK ÖRNEKLERİN VERİLEBİLECEĞİ YASSIADA MAHKEMELERİ, TEHDİTLERİ, İŞKENCELERİ, ZİNDANLARI, ÖZEL HAZIRLANMIŞ ŞAHİTLERİ İLE DÜNYANIN HİÇBİR ÜLKESİNDE GÖRÜLMEMİŞ, ADALETLE BAĞDAŞMASI MÜMKÜN OLMAYAN BİR MAHKEMEDİR. HAKİMLERİ, SAVCILARI, BAŞINDAKİ KUMANDANI İLE ADALET İÇİN ÜZÜNTÜ VE İZDIRAP VERİCİ, HATTA UTANÇ VERİCİ BİR MAHKEMEDİR.

"MÜDAFAA HAKKI, EN MUKADDES HAKTIR" SÖZÜ ADALETİN TEMEL BİR PRENSİBİDİR. SANIKLAR SERBEST MÜDAFAA HAKKI VERİLMEMİŞ, HATTA İDAM EDİLENLER ARASINDA SAVUNMA HAKKI VERİLMEDEN HASAN POLATKAN ASILMIŞTIR. BİZE KISA MÜDAFAA HAZIRLAMAZSANIZ

KONUŞTURULMAYACAĞINIZ DENMİŞ, SAVUNMAMIZIN HAZIRLANMASINDA PEK ÇOK ZORLUKLAR ÇIKARILMIŞTIR.

SAVUNMA İMKANI VERİLMEYEN BÖYLESİNE AĞIR CEZALARIN VERİLDİĞİ MAHKEMELERİN DÜNYADA BENZERİNE RASTLAMAK MÜMKÜN DEĞİLDİR.

CEZALARDA ÖLÇÜ DE YOKTUR. KONYA MEBUSU MURAT ALİ ÜLGEN, BÜYÜK BİR ADAMA, PARLAMENTODA KONUŞURKEN, LAF ATTI GEREKÇESİYLE MÜEBBET HAPSE MAHKUM EDİLMİŞTİR.

ÇANAKKALE MİLLETVEKİLİ NURİ TOĞAY'IN CEZALANDIRMA GEREKÇESİNDE 146/3 ESBABI MÜŞEDEDE İLE TATBİKİ DENİLDİĞİ, BU MADDEYE GÖRE 5-15 SENE DİYE YAZILDIĞI HALDE MÜEBBET HAPSE MAHKUM EDİLMİŞ, GEREKÇELEDEKİ İLE CEZA ARASINDAKİ UZUMSUZLUK NAZARA ALINMAMIŞTIR.

VELHASIL BU MAHKEMENİN NE SORGULANMASINDA NE MAHKEMENİN SEYRİ SIRASINDAKİ DAVRANIŞLARDA, HATTA MEVKUF OLAN MİLLETVEKİLLERİNİN KALDIRILMAYAN YAPILAN MUAMELEDE NE ADALETLE NE DE İNSANLIĞLA BAĞDAŞMASI MÜMKÜN OLMAYAN SUÇ İŞLENMİŞTİR. YAPILAN HAKARET ADAM ÖLDÜRÜMÜŞ EŞKIYA VE CANİLERE DAHI REVA GÖRÜLMEMİŞTİR. HALBUKİ BU MUAMELE CUMHURBAŞKANI, BAŞBAKAN VE BAKANLARI, MİLLETVEKİLLERİ İLE MEMLEKETE PEK ÇOK ESERLER KAZANDIRILMIŞ, DEMOKRATİK HUKUK DEVLETİNİ KURMAK İÇİN ÇALIŞMIŞ, MİLLETİN KAHİR ÇOĞUNUĞU İLE İŞBAŞINA GELMİŞ BİR İKTİDARA MÜNASİP GÖRÜLMÜŞ VE TATBİK EDİLMİŞTİR.

27 MAYIS DARBESİNİ HAZIRLAYANLAR

27 MAYIS DARBESİNDE ÖNEMLİ BİR ROL ÜSTLENEN CEMAL MADANOĞLU, DEMİRKIRAT BELGESELİ ADIYLA TELVİZYONDA KENDİ SESİYLE YAPTIĞI KONUŞMADA, "DEMOKRAT PARTİ EZANIN ARAPÇA OKUNMASINI TEMİN EDEN KANUNU ÇIKARDIKLARI GÜN, YANI 16 HAZİRAN 1950'DE BİZ İHTİLALE KARAR VERDİK" DİYORDU.

14 MAYIS SEÇİMLERİNİ 1950'DE DP KAZANMIŞ, 22 MAYIS'TA CUMHURBAŞKANI SEÇİLMİŞ, 1 HAZİRAN'DA HÜKÜMET İTİMAT OYU ALMIŞTI. DEMEK Kİ DP İKTİDARA GELDİKTEN 15 GÜN SONRA İHTİLALİ TASARLAMIŞ OLUYORLAR.

HALBUKİ DP'NİN 14 HAZİRAN GRUP TOPLANTISINDA EZANIN TÜRKÇE OKUNMASINI MECBUR TUTAN KANUNUN KALDIRILMASINA KARAR VERİLDİ. İSTYEN EZANI İSTEDİĞİ DİLDE OKUYACAKTI. 15 HAZİRAN'DA TEKLİF MECLİSE VERİLDİ, BAŞVEKİL MENDERES, DP GRUBUNA VERDİĞİ KARAR RADYO VASİTASIYLA MİLLETE DUYURULDU. VATANDAŞ KANUN MECLİSTEN ÇIKTI ZANNEDEREK SUÇ İŞLEYEBİLİR, BU SEBEPLERLE KANUNUN ÖNCELİK VE İVEDİLİKLE GÖRÜŞÜLMESİNİ TEKLİF EDİYORDU. TEKLİF MECLİS TARAFINDAN KABUL EDİLDİ VE KANUN HEMEN GÖRÜŞÜLMEMEYE BAŞLADI.

CHP GRUBU ADINA KONUŞAN TRABZON MEBUSU REŞİT EYÜBOĞLU, -CHP GRUBU OLARAK BİZ DE KANUNUN ALEYHİNDE OY KULLANMAYACAĞIZ, BU MESELENİN POLEMİK YAPILMAMASINI RİCA EDİYORUZ DEMİŞ VE KANUN İTTİFAKLA KABUL EDİLMİŞTİ.

EMEKLİ GENERAL MADANOĞLU'NUN KANUNUN KABULÜ İLE İHTİLALE KARAR VERDİK DEDIĞİ KANUN MECLİSİN İTTİFAKI İLE ÇIKAN BİR KANUNDUR.

1954 YILINDA ORHAN KABİBAY İLE DÜNDAR SEYHAN TUZLA'DA VAZİFELİ İKEN, SONBAHARDA, NÖBETÇİ OLDUKLARI BİR GÜN SUCUKLU YUMURTA İLE RAKI İÇERKEN, İHTİLALA KARAR VERİRLER. 1955 SENESİNDE İHTİLAL KOMİTESİ KURULUR, BAŞKANI BİNBAŞI FARUK GÜVENTÜRK, GENEL SEKRETER DÜNDAR SEYHAN'DIR. BU SIRADA ANKARA'DA BUNA BENZER İKİ GRUP FAALİYETTEDİR. BUNUN BİRİSİNİN BAŞINDA ALPASLAN TÜRKİŞ, DİĞERİNİN BAŞINDA TALAT AYDEMİR VARDIR. (ABDİ İPEKÇİ, O. S. COŞAR, İHTİLALIN İÇYÜZÜ SAYFA 31). İSTANBUL'DAKİLERİN FAALİYETLER İLE ANKARA'DAKİLERİ, ORHAN KABİBAY İLE DÜNDAR SEYHAN BİR ARAYA GETİRİR. BİRLİKTE TOPANTIDA YİNE BAŞKANLIĞA FARUK GÜVENTÜRK, GENEL SEKRETERLİĞE DÜNDAR SEYHAN GETİRİLİR. (BU BİLGİLER DÜNDAR SEYHAN'IN GÖLGEDEKİ ADAM İSİMLİ ESERDEN ALINMIŞTIR.) TALAT AYDEMİR 21 MAYIS İSYANINDA BAŞTA OLDUĞU İÇİN İDAM EDİLMİŞTİR.

İHTİLAL KOMİTESİ, İKTİDARA KARŞI HAREKET İÇİN ŞU GEREKÇELERİ TESPİT ETMİŞTİR.

İTTİFAK EDİLEN FİKİRLER:

1. TÜRKİYE 1954 DE YARI FEODALİTE BİR DEVLET YAŞAMAKTADIR.
2. TÜRKİYE SİYASİ BİR KEŞMEKEŞ İÇİNDEDİR. BU KARGAŞALIĞI YARATAN POLİTİKACILARIN KILAVUZLUĞU ARTIK SONE ERMELİDİR.
3. ATATÜRK İNKİLAPLARINA RAĞMEN TÜRKİYE ORTA ÇAĞ DÖNEMİNİ YAŞAMAKTADIR.
4. TÜRKİYE'NİN ELİNDEN TUTULMASI, MUASIR MEDENİYET SEVİYESİNE ULAŞTIRILMALIDIR.
5. TÜRKLER, FERDİ, İKTİSADİ HÜRRİYETE KAVUŞTURULMALIDIR. TÜRKLERİN ASIRLAR BOYU SÜLÜK GİBİ BİR ZÜMRE KANINI EMMİŞTİR.
6. DP İKTİDARI SEÇİMLERDE TAVİZ VERMEKTE, ORDU İHMAL EDİLMEKTEDİR.
7. TÜRKİYE'Yİ İÇİNDE BULUNDUĞU ÇIKMAZDAN KÖHNELEŞMİŞ BU KADRO KURTARAMAZ, YEPYENİ BİR EKİP LAZIMDIR.
8. TÜRKİYE MODERN KAFALI, ATATÜRK RUHLU, HAMLEÇİ VE FEDAKAR BİR KADROYA MUHTAÇTIR.

"GÖLGEDEKİ ADAM" YAZARI DÜNDAR SEYHEN.

1954 SENESİNDE SEÇİMLER YAPILMIŞ, DP YÜZDE 56 CİVARINDA OY ALMAK SURETİYLE İKTİDARA GELMİŞTİR. DEMOKRATİK ÜLKELERDE PARTİLERİ İKTİDARA GETİREN DE İKTİDARDAN UZAKLAŞTIRAN DA

MİLLETİN İRADESİDİR. DEMOKRAT BİR ÜLKE İÇİN BAŞKA TÜRLÜSÜ DÜŞÜNÜLMİZ. HELE BİR KISIM İNSANLARIN VE KURULUŞLARIN KENDİLERİNİ MİLLETİN ÜSTÜNDE FARZ VE KABUL ETMELERİ DEMOKRASİ FİKRİ İLE BAĞDAŞAMAZ.

KABUL EDİLEN BU KARARLA, BU KOMİTE KENDİNİ MİLLET İRADESİ ÜSTÜNDE ZANNETMEKTEDİR.

BU KURULUŞ “ORDU DA İSLAHAT YAPMA” PERDESİ ARKASINDA, YER ALTI ÇALIŞMALARI İLE 1957’YE KADAR OLDUKÇA GELİŞME KAYDETMIŞTIR. BU DÖNEMDE VE BUNDAN SONRA Kİ YILARDA, KOMİTENİN GENEL SEKRETERİ OLAN DÜNDAR SEYHAN TARAFINDAN YAZILAN, GÖLGEDEKİ ADAM KİTABINDA İSİMLERİ İLE BİRLİKTE KAYDEDİLMİŞTİR. ANKARA GRUBUNA SEZAI OKAN, OSMAN KÖKSAL, ADNAN ELİKOĞLU DAHİLDİR.

ARASINDA 9 SUBAY ADI VERİLEN İHBAR GELMİŞTİR. BU İLERLEMEDE 9 SUBAY OLAYININ AÇIĞA ÇIKMASIYLA YARGILAMA OLMUŞTUR.

9 ŞUBAT OLAYI:

KOMİTE MENSUPLARI YETERİNCE HAZIR OLDUKLARINA İNANDIKLARI İÇİN, BUNUN ÜZERİNE SİVİL BİR DESTEK ARAMAYA BAŞLADILAR. 1957’DEN ÖNCE “OLAYLARI HASSASİYETLE YAKINDAN İZLEYEN BİR SUBAY GRUBU” ADINA SAYIN İNÖNÜ İLE GÖRÜŞMEK İSTEDİLER. BUNA MAVAFFAK OLAMAYINCA ÜZÜLDÜLER. BU DEFA, MİLLİ SAVUNMA BAKANI ŞEM’İ ERGİN’LE GÖRÜŞMEK İSTEDİLER, FARUK GÜVENTÜRK’E BU GÖREVİ VERDİLER. GÜVENTÜRK BAKANI MAKAMINDA ZİYARET ETTİ. GÜVENTÜRK ORDUDA BEKLEDİKLERİ REFORM HAREKETLERİNİ AN VE YAPILAN HATALARI ANLATTI. YB. FARUK GÜVENTÜRK BUNU ŞÖYLE ANLATIYOR “ONA İHTİLALİN LİDERİ OLMASINI AÇIKÇA TEKLİF ETTİM VE AYNE ŞAYLE SÖYLEDİM -BİR TABANCAM VAR ONUNLA EMRİNİZDEYİM. ŞEM’İ ERGİN BANA ŞU CEVABI VERDİ. -BEN BASİT BİR AVUKATIM, BU İHTİLALE LİDERLİK YAPACAK ADAM DEĞİLİM. BÖYLE İŞLERLE UĞRAŞMAM (ABDİ İPEKÇİ Ö. S. COŞAR/İHTİLALİN İÇYÜZÜ SAYFA 65) MİLLİ SAVUNMA BAKANI ŞEM’İ ERGİN’İN BU TEKLİFTEN SONRA NEDEN HAREKETE GEÇMEDİĞİNİ ANLAMAK MÜMKÜN DEĞİLDİR. EMİR SUBAYI ADNAN ÇELİKOĞLU İHTİLALİN İÇİNDEDİR.

1957 SEÇİMLERİNDEN SONRA İSTANBUL 1inci ORDU TEMSİL BÜROSU BAŞKANI KURMAY BİNBAŞI SAMET KUŞÇU ORDU İÇİNDE BİR DARBE HAREKETİ OLDUĞUNU İSTANBUL EKSPRES GAZETESİ SAHİBİ İSTANBUL MİLLETVEKİLİ MİTHAT PERİN’İ ARAR, BULAMAYINCA İSTANBUL MERKEZ KUMANDANI EMEKLİ TÜMGENERAL KAZIM DEMİRKAN’A HABER VERİR. ORDU İÇİNDE ASKERİ DARBE HAZIRLIĞI OLDUĞU İÇİŞLERİ BAKANINA BİLDİRİLİR. DURUMDAN 1inci ORDU KOMUTANI FAZIL BİLGE HABERDAR EDİLİR. ALELACELE MİLLİ SAVUNMA BAKANI ŞEM’İ ERGİN İSTANBUL’A ÇAĞIRILIR, İSTANBUL VALİLİĞİNDE ŞEM’İ ERGİN, İÇİŞLERİ BAKANI NAMIK GEDİK, 1.inci ORDU KOMUTANI FAZIL BİLGE VE EMEKLİ TÜMGENERAL KAZIM DEMİRKAN TOPLANIR. SAMET KUŞÇU’NUNİFADESİ ALINIR. SAMET KUŞÇU ADINI ÖĞRENEBİLDİĞİ 9 SUBAYIN İSMİNİ VERİR. KOMİTENİN KARARLAŞTIRDIĞI VECHİLE 66 TÜMEN K. YARDIMCILIĞINA TAYİN

EDİLEN BU 9 SUBAYIN BAŞINDA FARUK GÜVENTÜRK VARDIR. NAMIK GEDİK BU 9 SUBAYIN DERHAL TEVKİFİNİ İSTER. MİLLİ SAVUNMA BAKANI BU TEVKİFE KARŞIDIR. NİHAYET İÇİŞLERİN BAKANININ ISRARI VE ŞEM'İ ERGİN'İ BERTARAF ETMESİYLE 9 SUBAY TEVKİF EDİLİR. ANKARA'DAN BU HADİSEYİ TAHKİK VE TETKİK ETMEK ÜZERE HAKİM GENERAL ARIF ONAT DAVET EDİLİR. 9 SUBAY DERHAL MAHKEMEYE VERİİR. 26 MAYIS 1958'DE MAHKEME BAŞLAR.

İHBAR HADİSESİNİN AKABİNDE, ÇANKAYA'DA CUMHURBAŞKANI CELAL BAYAR'IN BAŞKANLIĞINDA TOPLANTI TERTİP EDİLDİ. BU TOPLANIYA BAŞBAKAN, İLGİLİ BAKANLAR, DP GENEL İDARE KURULUNUN ÜYELERİNİN BİR KISMI İLE DP GRUP BAŞKAN VEKİLİ (BAHA AKŞİT) VE BAZI ÜYELER KATILDI.

BAŞBAKAN MENDERERS KISACA HADİSEYİ ANLATTI. SÖZÜ NAMIK GEDİK'E BIRAKTI. İÇİŞLERİ BAKANI GENİŞ İZAHAT VERDİ. GÜVENTÜRK'ÜN İHTİLAL İÇİN SAMET KUŞU'YA BANDIRMA HAVA ÜSSÜ'NÜN 3üncü ZIRHLI TUGAY'IN 66cı TÜMENİN HAZIR OLDUĞUNU İFADE ETMİŞ. SORUŞTURMA DEVAM ETMEKTE İMİŞ CELAL BAYAR, ATATÜRK'ÜN BU MEVZUDA NE DERECE HASSAS DAVRANDIĞINI, ÖRNEK GÖSTEREREK, MEŞRU BİR İKTİDARI YILMAYA ÇALIŞAN BİR HAREKETİN MUTLAKA CEZALANDIRILMASI GEREKTİĞİNİ BU OLAYIN MUSAMAHAYA TAHAMMÜLÜ OLMADIĞINI BELİRTTİ.

BU TOPLANTIDA BULUNANLARIN HEPSİ MEŞRU BİR İKTİDARA KARŞI GİRİŞİLEN BÖYLE BİR DAVRANIŞIN MUTLAKA CEZALANDIRILMASINA TARAFTARDI. YALNIZ ŞEM'İ ERGİN BU KONUŞMALARDA PEK ARZULU GÖRÜNÜYORDU. HADİSENİN SEYRİNİN DERİNLEŞTİRİLİP TAKİP EDİLECEĞİ BİLDİRİLDİ. İKİNİ TOPLANTIDA BİLGİ VERİLECEKTİ.

BİR HAFTA SONRA BAŞBAKANLIĞININ DAVETİ ÜZERİNE, AYNI HEYET SAYIN CUMHURBAŞKANININ BAŞKANLIĞINDA TEKRAR TOPLANTI.

BAŞBAKAN OLAYLARIN SEYRİ VE SORUŞTURMALARIN NETİCESİ HAKKINDA BİLGİ VERDİ. TEŞEBBÜS İKTİDARI DEVİRMEYİ HEDEF ALMIYORDU. MİLLİ SAVUNMA BAKANININ VERDİĞİ BİLGİYE GÖRE, BU HADİSE ORDUNUN BÜNYESİNE YAYILMIŞTI. BU OLAY ŞEM'İ ERGİN'E GÖRE "ORDUNUN HADİSEDEN ÇOK ÜZGÜN OLDUĞUNU BİLDİRMIŞTİR. ORDU BU MESELENİN ŞUUYUNU İSTEMEMEKTEDİR. BU OLAYIN SİYASİ BİR OLAY OLARAK ELE ALINMASI ÇOK MAHZURLU OLACAK, KUMANDANLARI ÇOK ÜZECEKTİR. ORDU SURİYE, IRAK ORDUSU DEĞİLDİR. İKTİDARA BAĞLIDIR. ORDU KENDİ BÜNYESİ İÇİNDE BU MESELEYİ HALLETMELİDİR". BU TOPLANTISA ŞEM'İ ERGİN'İN BAŞBAKANI İKNA ETTİĞİ ANLAŞILIYORDU. BAŞBAKAN ORDUNUN KENDİ BÜNYESİ İÇİNDE BU MESELEYİ HALLETMESİ TARAFTARI GÖRÜNÜYORDU. BAYAR BÖYLE BİR DAVRANIŞIN YANLIŞ OLDUĞUNU, ORDUNUN POLİTİKAYA GİRMESİNİN MAHZURLARINI ANLATTI. MESELENİN KÜÇÜMSENMESİNİ UYGUN BULMUYORUM, MESELE CİDDİYETLE TAKİP EDİLMEİDİR. SONRA BU OLAYLARIN SONU İYİLİK GETİRMEZ DEDİ. TOPLANTI BÖYLE SONA ERDİ.

ŞEMİ ERGİN'E EMİR SUBAYI ADNAN ÇELİKOĞLU'NUN BİLGİ VERDİĞİ, TAHKİKAT SIRASINDA ARKADAŞLARINI HİMAYE ETTİĞİ, GİZLEDİĞİ (DÜNDAR SEYHAN'IN YAZDIĞI GÖLGEDEKİ ADAM,

DEMİRKIRAT BELGELERİNDEKİ İFADELERLE, KOMİTENİN BAŞI OALN FARUK GÜVENTÜRK'ÜN YAZDIĞI HATIRALARLA MALUM HALE GELDİĞİ BUGÜN BİLNMEKTEDİR) ŞİMDİ BİLİNMEKTEDİR.

BU DÖNEMDE DARBECİLERİN FAALİYETLERİNDE DURAKLAMA OLMUŞ, BİR SENE KADAR SONRA YENİDEN HIZLANMIŞTIR. İHTİLAL KOMİTESİNİN İÇİNDE ÖNEMLİ YERİ OLAN, KURMAK ALBAY FARİK ATEŞDAĞLI ELAZİĞ'DA GÖREVLİDİR. BU SIRADA TRABZON MİLLETVEKİLİ FAİK AHMET BARUTÇU BU HABERDEN ÇOK MEMNUN OLUR HADİSE ESKİ BAŞBAKANLARDAN ŞEMSETTİN GÜNALTAY'A ANLATILIR. O DA ÇOK MEMNUN OLUR. BERABERCE İSTANBUL CHP İL BAŞKANI E. ORGENERAL ŞAHAP GÜRLER İLE KONUŞULUR. BİRLİKTE CHP ÖNDE GELENLERİNDEN BAZI ZEVATLA BİRLİKTE SAYIN İNÖNÜ'YE İNTİKAL ETTİRİLİR. MÜZAKERE EDİLİR. İNÖNÜ İKNA EDİLİR, BUNUN İÇİN DE BİR PLAN HAZIRLANIR. AKABİNDE HAREKETE GEÇİLİR. (GÖLGEDEKİ ADAM YAZARI DÜNDAR SEYHAN) ÖNCE TRAKYA'DA GÜÇ BİRLİĞİ OCAKLARI AÇILIR VE TRAKYA'DAN BAHAR TAARUZU BAŞLATILIR. ONU UŞAK OLAYLARI, ARKASINDAN EGE TAARUZU TAKİP EDER.

POLİTİKADA, POLİTİK FAALİYETLERDE "TAARUZ" KELİMESİNİN KULLANILMASI DEMOKRASİLERDE YADIRGANACAK SÖZCÜK OLAMALIDIR. ÇÜNKÜ MEMLEKET BİR MUHAREBE MEYDANI DEĞİLDİR. SİYASETİ BİR HARP HALİ GİBİ DÜŞÜNMEK YANLIŞTIR. AMA BU DÖNEMDE BU KELİMELE KULLANILMIŞ, HARBEDER GİBİ DAVRANILMIŞTIR.

EGE'DEN SONRA TOPKAPI OLAYLARI SERGİLENMİŞ, ARKASINDAN DA KAYSERİ OLAYLARI SAYNEYE KONMUŞTUR. BÖYLECE DARBE OLAYINA BİR AN ÖNCE YAKLAŞABİLMEK İÇİN, EMNİYET VE ASAYİŞİ KORUMA GAYRETİ, SON SINIRINA KADAR ZORLANMIŞ, HÜKÜMET TEDBİR ALMAYA MECBUR HALE GETİRİLMİŞTİR.

BÖYLECE TAARUZU İDARE EDENLER, BİLHASSA BAŞINDA BULUNANLAR, BASININ DA GAYRETİ İLE MAZLUM HALE GETİRİLMEK -ASAYİŞ VE EMNİYETİ KORUMAK İSTEYENLER İSE GÜZDEN DÜŞÜRÜLMEK İSTENMİŞTİR.

BU TÜRLÜ GAYRETLERİN, BUGÜNKÜ ANARŞİ VE TERÖRE MAYA OLACAĞI GÖZ ARDI EDİLMİŞTİR.

27 MAYIS İÇİN: AVNİ DOĞAN (ESKİ VALİ, CHP MİLLETVEKİLİ VE DEVLET BAKANİ) HATIRALARINDA "27 MAYIS'I BİZ HAZIRLADIK, İHTİLALİ BİZ YAPTIK" DİYOR.

ORDU MİLLETVEKİLİ FERDA GÜLAY HATIRALARINDA, ORDUYU İHTİLAL İÇİN NASIL TAHRİK ETTİKLERİNİ VE ÇALIŞMALARINI ANLATIYOR.

HIFZI OĞUZ BEKATA (CHP MİLLETVEKİLİ VE CHP GRUP BAŞKAN VEKİLİ VE İÇİŞLERİ BAKANİ) "BİZ ASKERE ÇENGEL ATTIK, YAKINDA İHTİLAL YAPACAĞIZ, DİYOR")ÇORUM MİLLETVEKİLİ HÜSEYİN ORTAKÇIOĞLU'NUN YASSIADA'DA OKUNAN DP GRUP ZABITLARI).

27 MAYIS OLAYLARINDA İSMİ ÖN PLANDA GEÇEN EMİN ALPTEKİN “27 MAYIS’IN MİMARLARI ARASINDA İSMET PAŞAYI VE KUDRETİ EKİBİNİ İHMAL ETMEK, DOĞRUSU TARİHİ TAHRİF ETMEK OLUR” DİYOR. NİHAYET OCAK 1960 TARİHİNDE ANDKARA’DA KOMİTE, TÜRKESİN BAŞKANLIĞINDA YAPILAN TOPLANTIDA, MAYIS 1960 SONUNDA DARBE YAPILMASINI KARARA BAĞLAMİŞTİR. (GÖLGEKİ ADAM-DÜNDAR SEYHAN). BU SIRADA DP GENEL KURULUNUN, HATTA GRUBUN 1961 SENESİ İÇİNDE ERKEN SEÇİME GİDİLECEĞİ-YANI SEÇİMLERİN NORMAL TARİHİNDEN BİR BUÇUK SENE ÖNE ALINACAĞI, BASIN KANALIYLA BİLİNMEKTEDİR. BİLHASSA DARBEYE GEREKÇE OLARAK GÖSTERİLEN TAHKİKAT KOMİSYONU İLE TAHKİKAT KOMİSYONUNA YETKİ VEREN KANUN HENÜZ TBMM’DE DÜŞÜNÜLMEMEKTEDİR.

(DARBECİLERİN FAALİYETLERİ ÖZETLE YAZILMIŞTIR.)

BÖYLE BİR DÖNEMDE HENÜZ ADI BİLE BİLİNMEYEN TAHKİKAT KOMİSYONUNUN KURULUŞUNDAN, ÜÇ BUÇUK AY ÖNCE, DARBE KARARI VERİLMİŞ, MEŞRU BİR İKTİDARA KARŞI HAREKETE GEÇİLMİŞTİR. ANCAK MENDERES EYLÜL AYINDA SEÇİMLERİN YAPILACAĞINI TAHKİKAT KOMİSYONUNUN FAALİYETİNİN SONA ERDİĞİNİ, 25 MAYIS ESKİŞEHİR’DE İLAN ETMİŞTİR. MİLLİ İRADEYE DEMOKRASİYE İNANMIŞ BİR TOPLULUĞUN İLAN EDİLEN TARİHTEN ÜÇ AY ÖNCE DARBEYE GİTMESİ İNANILIR BİR ŞEY DEĞİLDİR. 27 MAYIS İLAN EDİLEN SEÇİM TARİHİNDEN ÜÇ AY ÖNCEDİR.

1959-1960 YILLARINDA TÜRKİYE’MİZDE DURUM:

1959 YILINDA YOĞUNLUĞU HER GÜN BİRAZ DAHA ARTAN 1960’DA BÜSBÜTÜN KESAFET KAZANAN OLUMSUZ VE İFTİRALARLA DOLU BİR SİS PERDESİ GERÇEKLERİ ÖRTMEYE ÇALIŞIYORDU. DP’NİN BÜYÜK, BÜYÜK OLDUĞU KADAR, DEĞERLİ HİZMETLERİ BU İFTİRALAR BULUTUNUN ARKASINDA UNUTTURULMAK İSTENİYORDU. BUNDA BİR KISIM BASIN İLE, MUHALEFETİN VE BİZİM RADYO ADI VERİLEN, YURT DIŞINDAN NEŞRİYAT YAPAN KOMİNİST RADYONUN BÜYÜK PAYI VARDIR. O ZAMANLAR NEŞRİYAT YAPAN AKİS MECMUASININ ROLÜNÜ UNUTMAMAK GEREKİR.

BU DÖNEMDE VE YASSIADA MAHKEMELERİNDE DP’NİN BÜYÜK HİZMETLERİNE HİÇ YER VERİLMEMİŞ, GÖRMEZLİKTEN, BİLMEZLİKTEN GELİNİŞTİR.

DEMOKRATİK HUKUK DEVLETİNİN KAPISINI İLK DEFA DP AÇMIŞTIR. VATNDAŞ, İNSANLAR, İLK DEFA İNSAN OLMA HAYSİYETİNE, BU DEVİRDE KAVUŞMUŞ, VERGİ VERİRKEN, ASKERE GİERKEN ARANAN MİLLET, HER GÜN KAPISI ÇALINAN, DERT VE İHTİYAÇLARI SORULAN, SAYGI İLE ANILAN BİR VARLIK HALİNE GELMİŞTİR. POLİTİKACI VE PARTİLER, DEMOKRASİNİN İCABI OLARAK, İNSANLARIN GÖNLÜNÜ ALMANIN LÜZUMUNA İNANMIŞLARDIR.

EDİRNE’DEN VAN’A, SAMSUN’DAN ADANA’YA KADAR KARAYOLLARI BU DÖNEMİN ESERİDİR. İSTANBUL’DAN ANKARA’YA BİLE GÜÇ GİDİLERKEN, İLLERLE İLÇELER ARASINDA BİLE BAĞLANTI, GÜÇ, HATTA BAZI KESİMLERDE İMKANSIZ, İKEN BU DÖNEMDE HALLEDİLMİŞTİR. KÖY, KASABA, HATTA ŞEHİRLERN İÇME SULARI, SULAMA KANALLARI, ELEKTRİKLENDİRME, İSKELE, BARINAK, HAVA

MEYDANLARI, HER KÖYDE İLKOKUL, HER KASABAYA ORTAOKUL, HER İLE BİR LİSE AÇILMASI, BİRÇOK FABRİKA VE TESİSLERİN KURULMASI BU DÖNEMİM ADETA BİR SİMGESİ OLMUŞTUR. BU DÖNEMDE EGE ÜNİVERSİTESİ İLE KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ KURULMUŞTUR. ANKARA'DAKİ ÇUBUK BARAJI İLE PORSUK ÜZERİNDEKİ KÜÇÜK BİR BARAJDAN GAYRİ BİR BARAJ BİLİNMEZKEN, BUNLARI BİRER KÜÇÜK HAVUZ HALİNE DÖNÜŞTÜREN SEYHAN, SARIYER, DEMİRKÖPRÜ, AKÇAY, HİRFANLI GİBİ BARAJLAR YAPILMIŞ, MEMLEKET ELEKTRİĞE KAVUŞMUŞ, HAYDARPAŞA, SALIPAZARI, MERSİN, SAMSUN, ALSANCAK LİMANLARI VE DAHA BİRÇOKLARI BU DÖNEMİN ESERİDİR. PEK ÇOK TENKİTLERE VE KÖTÜLEMELERE SEBEP OLAN ŞEKER, ÇİMENTO, DEMİR ÇELİK, KAĞIT VE DOKUMA FABRİKALARI VE DAHA BİRÇOK FABRİKA VE TESİSİN, YA DA ADI BİLE ANILMAMIŞ VEYA KÖTÜLEMeye VESİLE OLARAK KULLANILMIŞTIR.

DIŞ POLİTİKADAKİ BAŞARILARI, HER TÜRLÜ TAKDİRİN ÜSTÜNDEDİR. NATO'YA BU DEVİRDE GİRİLMİŞ, BAĞDAT PAKTI, CENTO DP DÖNEMİNDE KURULMUŞ, DIŞ İTİBARIMIZ DÜNYADA ÇOK ARTMIŞTIR. BALKANLARDA, AVRUPA'DA KOMŞU DEVLETLERİMİZ ARASINDA İTİBARIMIZ YÜKSELMIŞ, LONDRA, ZÜRİH ANTLAŞMALARİ İLK KİBRİS HAKKINDAKİ HAKLARIMIZ KABUL VE TESCİL EDİLMİŞTİR.

AMERİKA ZİYARETİNDE TÜRKİYE CUMHURBAŞKANINA VE BAŞBAKANA, BAŞKA DEVLET BÜYÜKLERİNE GÖSTERİLEN ALAKA VE İTİBARIN ÇOK ÜSTÜNDE SAYGI GÖSTERİLMİŞTİR. TÜRK ORDUSU SİLAH VE MALZEME YÖNÜNDEN GÜÇLENDİRİLMİŞ, SUBAYLARIMIZIN ÇOĞU AMERİKA VE AVRUPA'DA EĞİTİM GÖRMÜŞ, UFKU GENİŞLEMİŞ, TÜRK ASKERİNİN KAHRAMALIĞI, BU DÖNEMDE, KORE HARBİ VESİLESİYLE DÜNYADA DİLLERE DESTAN OLMUŞ, YABANCI SERMAYEVİ TEŞVİK KANUNU İLE PETROL KANUNU BU DÖNEMDE ÇIKARILMIŞTIR.

BASINDA DEMOKRASİ ANLAYIŞINDA ÖNEMLİ MESAFELER KATEDİLMİŞTİR.

KISACA BİR KISMINI KAYDETTİĞİMİZ BU HİZMETLER İNKAR VE İFTİRA BULUTLARI İLE GÖLGELENMEK İSTENMİŞ, BU HİZMETLERİN HİÇBİRİNİN YASSIADA MAHKEMELERİNDE ADLARI BİLE ANILMAMIŞTIR.

BU ESERLERE KARŞI MUHALEFETİN EN GÖZE BATAN BAZI SÖZLERİNİ KYDETMEKTE YARAR VARDIR.

BARAJLAR İÇİN, BU KADAR BARAJA LÜZUM YOKTUR, ELEKTRİK TOPRAĞA VERİLİYOR, DİYEN MUHALEFETE MENSUP BİLİM ADAMLARININ YANINDA, PARTİNİN ÖNDE GELENLERİDİR. HALBUKİ KISA BİR DÖNEM SONRA ELEKTRİK SIKINTISI BAŞLAMİŞ, BULGARİSTAN'DAN ELEKTRİK ALINMIŞTIR.

ŞEKER, ÇİMENTO, DEMİR-ÇELİK FABRİKALARINA NE LÜZÜM VAR DENİLMİŞ, KISA BİR ZAMAN SONRA BUNLARIN SIKINTISI ÇEKİLMİŞTİR. İSKELE VE LİMANLAR, HAVA ALANLARI İÇİN AYNI ŞEYLER SÖYLENMIŞTİR.

BARAJLAR YAPILIRKEN, SEYHAN BARAJI İÇİN BU BARAJ KISA BİR ZAMAN SONRA KÖSTEBEKLER DELECEK, ADANA VE MERSİN SULAR ALTINDA KALACAK (KASIM GÜLEK) DENİLMİŞTİR. MERSİN LİMANININ TEMELİNİN ATILMASI ÜZERİNE (DENİZE ÜÇ, BEŞ TAŞ ATMIŞLAR, BU MERSİN LİMANI OLACAKMIŞ,

MERCİMEK KADAR AKLI OLAN BİLE BUNA İNANMAZ) DENMİŞTİR (SAYIN İNÖNÜ). SAMSUN LİMANI İÇİN AYNI SÖZLER SARF EDİLMİŞTİR. AFYON ÇİMENTO FABRİKASININ AÇILDIĞI ZAMAN -BU ÇIKAN DUMANLAR, ALTINDA YAKILAN SAMANLARIN DUMANIDIR, BUNA İNANMAYIM, DENİLMİŞTİR. YABANCI SERMAYE KANUNU KABUL EDİLDİKTEN SONRA -ELMA BAHÇELERİNE VARINCAYA KADAR ECNEBİLERRE SATTILAR-DİYE KONUŞMALAR YAPILMIŞTIR (SAYIN ÖNÖNÜ). İSANBUL KÖPRÜSÜNÜN LÜZUMSUZ OLDUĞU, BİRKAÇ ZENGİNİN OTOSU İÇİN YAPILMAK İSTENDİĞİ, İKTİSAAT PROFESÖRLERİ DE DAHİL BİRÇOK MUHALİF SÖZCÜLER TARAFINDAN SÖYLENMİŞ, BU MAKSATLA GALATA KÖPRÜSÜ ÜSTLERİNDE VE BİRÇOK YERLERDE İMZALAR TOPALNMIŞ, ALEYHTE NEŞRİYAT YAPILMIŞTIR (İKTİSAT PROFESÖRÜ BESİM ÜSTÜNEL). BUNLAR SÖYLENİLEN VE YAZILANLARIN KÜÇÜK BİRKAÇ ÖRNEĞİDİR.

YABANCI SUBAY VE ERLER (NATO SEBEBİYLE TÜRKİYE'DE BULUNAN) KIZLARIMIZA, KADINLARIMIZA TECAVÜZ EDİYORLAR, HATTA ÖLDÜRÜYÖRLER. FAKAT NE ADALET NE ZABITA BUNLARIN HAKKINDA TAKİBAT AÇAMIYORLAR, ELLERİNİ, KOLLARINI SALLAYARAK YURT İÇNDE ARAMIZDA DOLAŞIYORLAR.

ÜNİVERSİTELERDE, BİLHASSA ZABITA TARAFINDAN KÖTÜ MUAMELE YAPILIYOR, HATTA İŞKENCELER YAPILIYOR, ÜNİVERSİTE HOCALARINA TAZYİK YAPILIYOR, HAKİM TEMİNATI, ÜNİVERSİTE MUHTARİYETİ, ÖZGÜRLÜK YOK, PROPAGANDALARI BU İSTEKLERİN ÖNEMLİ KISMI ATATÜRK ANAYASASININ DEĞİŞTİRİLMESİ İLE ALAKALI OLMASINA RAĞMEN NE MECLİSTE NE DE MECLİS DİŞİNDA CHP'NİN 1924 ANAYASASININ DEĞİŞTİRİLMESİNİ İSTEYEN HİÇBİR TALEBİ OLMAMIŞTIR.

İKTİDARA MENSUP MİLLETVEKİLLERİ VE MENSUPLARI ÇALMIŞLAR, ÇIRPMIŞLARDIR. HEPSİ HIRSIZDIR. KENDİLERİNDEN MEVCUT MALLARINI NE SURETLE TEMİN ETTİKLERİ SORULACAK -NEREDEN BULDUN KANUNU ÇIKARILACAKTIR.

NİHAYET GENÇLERİN ÖLDÜRÜLDÜKLERİ, BİR KIYIM MAKİNELERİNDEN GEÇİRİLDİĞİ, BİR KISMININ KONYA YOLUNUN ASFALTLANMASI DOLAYISI İLE GENÇLERİN ÖLDÜRÜLEREK ASFALTLARIN ALTINDA KALDIKLARI İDDİA EDİLMİŞ, İSTANBUL'DA BİRÇOK GENCİN MEZARLIKLARA GÖMÜLDÜĞÜ SÖYLENMİŞTİR. 27 MAYIS'DAN SONRA İSTANBUL KABRİSTANLARINDA YENİ ÖLENLERİN MEZARLARI ARANMIŞTIR.

BU İDDİALAR BİZİM RADYO TARAFINDAN (YURT DİŞİNDAN, DOĞU ALMAYA'DAN NEŞRİYAT YAPAN) SÖYLENDİĞİ GİBİ CHP TARAFINDAN TEŞKİLATINA BİZİM RADYONUN DİNLENEREK ONA GÖRE DAVRANILMASI İSTENMİŞTİR. BAZI BASIN MANSUPLARI İLE BAZI MECMUALAR (AKİS MECMUASI GİBİ) BUNA PAALEL MEŞRİYATA DEVAM ETMİŞTİR. AYRICA KULAKTAN KULAĞA, FISILTI GAZATESİ MARİFETİYLE BU TÜRLÜ NEŞRİYATA DEVAM EDİLDİĞİ GİBİ, MENDERES'İN, BAKANLARIN, MİLLETVEKİLERİNİN HEPSİNİN HIRSIZ OLDUĞU, PROPAGANDASININ YENİNDA CUMHURBAŞKANININ 103 MİLYON LİRA SUİSTİMALİ İFTİRASI YAYILMIŞTIR.

BÜTÇE MÜZAKERELERİDEN SONRA TATİLİ TAKİBEN MECLİSE DÖNÜŞ

BÜTÇE MÜZAKERELERİ BİTTİKTEN SONRA MİLLETVEKİLLERİ, MUTAD TATİL ÜZERİNE SEÇİM BÖLGELERİNE GİDİNCE HEPSİ İFTİRA VE TEZVİR SAĞANAĞI İLE YÜZ YÜZE GELMİŞLERDİR.

TATİL DÖNÜŞÜ MECLİSE DÖNEN MİLLETVEKİLLERİ DP GRUP TOPLANTISINDA BU SÖYLENTİLERİ DİLE GETİREREK BİRÇOK TAKRİRLER VERMİŞLER VE TEDBİR ALINMASINI İSTEMİŞLERDİR. BİR HAFTA BOYUNCA, BU TAKRİRLER ÜZERİNE, BİRÇOK MİLLETVEKLİ KONUŞMUŞ VE FİKİRLERİNİ BEYAN ETMİŞLERDİR.

TAHKİKAT KOMİSYONUNUN KURULMASI

BEN BU TOPLANTININ MÜZAKERESİNDE BAŞKANLIK VAZİFESİ GÖRDÜM, DP GRUBU BU SÖYLENTİLER ÜZERİNE TAHKİKAT AÇILMASINI VE YAPILAN İFTİRA VE TEZVİRLERİN MENŞEİNE İNİLMESİNİ, MESELENİN AÇIKLIĞA KAVULTURULMASINI, ALINAN NETİCEYE VE EDİNİLEN BİLGİLERE GÖRE, BİZZAT TBMM'NİN KARAR ALMASINI, ARZU EDİYORDU. BU MESELE HAKKINDA HÜKÜMETE YETKİ VERİLMESİNİ İSTİYOR, EN DEMOKRATİK YOL OLAN, MECLİS TAHKİKATI AÇMA SURETİYLE ÇÖZMEK İSTİYORDU.

BU MAKSAATLA, ANAYASAMIZA VE İÇ TÜZÜĞÜN 117inci MADDESİNE GÖRE -GÖRGÜ VE BİLGİ EDİNMEK MAKSADIYLA TAHKİKAT AÇILMASINA -DP MECLİS GRUBU KARAR VERDİ. TEAMÜL VE USUL GEREĞİ DP GRUBU TARAFINDAN HAZIRLANAN BU TAKRİR, HAZIRLANIP OKUNDUKTAN VE TEKRAR MUHTEVASI KARARA BAĞLANDIKTAN SONRA, DP MECLİS GRUBU BAŞKAN VEKİLLERİ BURSA MİLLETVEKLİ MAZLUM KAYALAR İLE DENİZLİ MİLLETVEKLİ DR. BAHA AKŞİT TARAFINDAN İMZALANARAK TBMM'NE TAKDİM EDİLDİ. 15 ÜYEDEN KURULU BİR KOMİSYON KURULMASINA MECLİS KARAR VERDİ. BU KOMİSYONA CHP ÜYE VERMEYİ KABUL ETMEDİ (16 NİSAN 1960).

DEMOKRATİK ANAYASALARDA OLDUĞU GİBİ 1924 ATATÜRK ANAYASASINDA DA İKİ TÜRLÜ TAHKİKAT AÇILMASI TESPİT EDİLMİŞTİR.

1. BAKANLARIN YAPMIŞ OLDUĞU HER TÜRLÜ SUİSTİMAL (YOLSUZLUK) İDDİALARININ TAHKİKİ İÇİN KURULAN TAHKİKAT KOMİSYONU -BU KOMİSYON MECLİS İÇ TÜZÜĞÜNÜN 169cu MADDESİNE GÖREKURULUR- SORGU HAKİMİNİN YETKİLERİNE HAİZDİR. ARAŞTIRMASINI MECLİSE GETİRİR, GEREKİYORSA MECLİS BAKAN VEYA BAKANLARI YÜKSEK ADALET DİVANINA MAHKEMELERİ GÖRÜLMEK ÜZERE SEVK EDER. LÜZUM GÖRÜLMEZSE SEVKETMEZ. NİHAİ KARAR TBMM'SİNE AİTTİR.
2. GÖRGÜ VE BİLGİ EDİNMEK MAKSADIYLA TBMM İÇ TÜZÜĞÜNÜN 177inci MADDESİNE GÖRE TAHKİKAT KOMİSYONU, BU KOMİSYONDADA 169cu MADDE YAZILI YETKİLERİ HAİZDİR. YETKİ MEVZUU TURHAN FEYZİOĞLU (CHP MİLLETVEKLİ TRAFINDAN BU 177ci MADDEYE GÖRE KURULACAK TAHKİKAT KOMİSYONLARININ YETKİLERİNİN TEFSİRİ TALEP EDİLMİŞ, TBMM İÇ TÜZÜĞÜ 169cu MADDESİNE GÖRE KURULAN TAHKİKAT KOMİSYONLARI İLE AYNİ YETKİYE SAHİPTİR DİYE KARARA BAĞLANMIŞTIR. YANİ BU

MADDEYE GÖRE KURULAN TAHKİKAT KOMİSYONLARI DA SORGU HAKİMLERİNİN YETKİSİNE SAHİPTİR DİYE KARAR VERİLMİŞTİR.

1924 ANAYASASININ KABUL EDİLDİĞİ TARİHTEN İTİBAREN İÇ TÜZÜĞÜN BU MADDELERİNE GÖRE PEK ÇOK KOMİSYONLAR KURULMUŞTUR. EN SON 1960 ŞUBAT AYINDA T.C. ZİRAAT BANKASININ KROMİT ŞİRKETİNE VERDİĞİ KREDİ MADDELERİ İLE İLGİLİ GÖRGÜ VE BİLGİ EDİNMEK MAKSADIYLA İÇ TÜZÜĞÜN 177inci MADDESİNE GÖRE BİR KOMİSYON KURULMUŞTUR. BU KOMİSYONA MEVCUT PARTİLER ÜYE VERMİŞ VE KATILMIŞLARDIR. BU KOMİSYON, SANIK VE YALANCI ŞAHİTLERİN DOĞRU İFADELERİNİ SAĞLAMAK MAKSADIYLA TEVKİF KARARI DE VERMİŞTİR.

BU KARARLARA HİÇBİR PARTİ İTİRAZ ETMEDİĞİ GİBİ, HİÇBİR ANAYASA PROFESÖRÜ DE İTİRAZ ETMEMİŞTİR. BU TARİHTE 177inci MADDEYE GÖRE TAHKİKAT AÇMAK ÜZERE, MUHALEFET VE İKTİDAR PARTİSİ MİLLETVEKİLLERİ TARFINDAN VERİLMİŞ, GÜNDEMDE PEK ÇOK TAKRİR MEVCUTTUR.

MEVCUT ANAYASA PROFESÖRLERİNİN TBMM'DE TATBİK EDİLEN USULÜ TASVİB EDEN KİTAPLARI DA VARDIR.

FAKAT İÇ TÜZÜĞÜNÜN 177.inci MADDESİNE GÖRE, GÖRGÜ VE BİLGİ EDİNMEK MAKSADIYLA KURULAN KOMİSYON ÜZERİNE BİR KISIM BASIN, BAZI ÜNİVERSİTELER ANAYASAYA AYKIRILIK İDDİASIYLA NEŞRİYAT BAŞLADILAR. BU HAREKETİ BAŞLATAN İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ANAYASA PROFESÖRÜ HÜZEYİN NAİL KUBALI OLDU.

YETKİ KANUN TEKLİFİ

177inci MADDEYE GÖRE KURULAN KOMİSYON YETKİLER ÜZERİNE ISRARLA URULDUĞU İÇİN, BAZI MİLLETVEKİLLERİ TAHKİKAT KOMİSYONLARINA YETKİ VEREN KANUN TEKLİFİNİ YAPTI. (BU MİLLETVEKİLLERİ ÇORUM HÜSEYİN ORTKÇİOĞLU, BOLU REŞAT AKŞEMSETTİNOĞLU, YOZGAT SEFER ERONAT, MUZAFFER ÖNAL-RİZE)

BU TEKLİF BE-NE-LUX ÜLKELERİDE, FRANSA-HOLLANDA- BELÇİKA'DA BU MAKSATLA KURULMUŞ OLAN TAHKİKAT KOMİSYONLARINA YETKİ VEREN VE HALEN MER'İ BULUNAN KANUNLARLA, İKİNCİ DÜNYA HARBİNDEN SONRA DEMOKRATİK ÜLKELERCE DEMOKRASİDEN AYRILMAMASI İÇİN HAZIRLANAN ALMAN VE İTİALYAN ANAYASALARINDA MEVCUT HÜKÜMLER ÖRNEK ALINARAK HAZIRLANMIŞTIR. BU KANUNLARA GÖRE MEVCUT HÜKÜMLER DAHA YUMUŞAKTIR. BU ÖRNEK ALINAN MEMLEKETLER DEMOKRASİYE ÖRNEK GÖSTERİLEN ÜLKELERDİR.

28 NİSAN 1960 KABUL EDİLEN BU KANUN ÜZERİNE, ANAYASA PROFESÖRLERİNDEN BİR KISMI ANAYASAYI İHLAL VE DEMOKRASİDEN UZAKLAŞMA MEVZULARINDA İLGİLİ FETVALAR VERDİĞİ GİBİ BİR KISIM BASIN VE AKİS VE BENZERİ MECMUALAR AYNI İSTİKAMETTE KIYAMETLER KOPARDI. CHP VE GENÇLİK KOLLARININ TAHRİKİ İLE BAZI ÜNİVERSİTE GENÇLERİ ANKARA'DA KIZILAY, İSTANBUL'DA BEYAZIT MEYDANLARINDA TOPLANTILAR BAŞLATTILAR. ANKARA'DA OLAYLAR 5'TE MEKAMURLARIN VAZİFELERİNİN BİTTİĞİ SAATTE BAŞLIYORDU. BU OLAYLARDA CHP MİLLETVELİLLEİNİN ÖN SAFTA KATILDIKLARI GÖRÜLÜYORDU.

1924 ANAYASASINA GÖRE, AYRICA BİR ANAYASA MAHKEMESİ YOKTUR. TBMM’NİN ÜSTÜNDE BİR GÜÇ KABUL EDİLMEMİŞTİR. BİR KANUNUN ANAYASA AYKIRILIĞI İDDİA EDİLİRSE, MECLİSİN ANAYASA KOMİSYONUNDA MÜZAKERE EDİLİR, SONRA MECLİSTE MÜZAKERE EDİLİR. “MECLİSİN KABUL ETTİĞİ BİR KANUNUN ANAYASA AYKIRILIĞI İDDİA EDİLEMEZ (1924 ANAYASASI MADDE 102).

MAYIS 1960 İZMİR SEYAHATI: BURADA BİR HATIRAMI NAKLEDECEĞİM

1960 SENESİ MAYIS AYI BAŞINDA SAYIN BAŞBAKAN ADNAN MENDERES İZMİR’E GİDECEKTİ. BAZI TESİSLERİN TEMELİ ATILACAK, BAZI TESİSLERİN AÇILIŞINI YAPACAKTI. İSTANBUL’DAN İZMİR’E VAPURLA GİDİLECEKTİ. MENDERES BU SEYAHATE BENİM DE KATILMAMI ARZU ETMİŞTİ. BU DAVET ÜZERİNE ANKARA’DAN İSTANBUL’A GELDİM. BU SEYAHATE İŞTİRAK ETTİM. SABAHIN ERKEN SAATLERİNDE, İZMİR KÖRFEZİNE GİRİŞİMİZDE, GÖRDÜĞÜMÜZ MANZARA BİZİ HAYRETTE BIRAKMIŞTI. SANKİ EGE BÖLGESİNİN İNSANLARI MOTORLA, SANDALLARLA KÖRFEZİ DOLDURMUŞTU. KOCA GEMİ KAZA YAPMAMAK İÇİN BÜYÜK BİR İTİNA İLE HAREKET EDİYORDU. BÖYLECE GEMİ KORDON’A ATATÜRK HEYKELİNİN ÖNÜNE YANAŞTI. SAYIN BAŞBAKAN BENİ YANINA ÇAĞIRDI VE KARŞILAYANLARI GÖSTERDİ. İTFAİYENİN ÖNÜNDEN HEYKELE, HEYKELDEN ALSANCAK’A, HEYKELDEN SAĞDA PASAPORT İSKELESİNE KADAR HER TARAF İNSANLA, KARŞILAYANLARLA DOLUYDU. HEYECANLI VE COŞKULUYDU. GÖRDÜĞÜMÜZ MANZARA BİZİ DE COŞTURMUŞTU. MENDERES ATATÜRK HEYKELİ ÖNÜNDE BİR KONUŞMA YAPTI. GÜNÜN OLAYLARINI DA DİLE GETİRDİ. ALKIŞ, HEYECAN BİTMEK BİLMİYORDU. YALNIZ İZMİR DEĞİL, EGE MENDERES’İ HEYECANLA KARŞILAMIŞ, BAĞRINA BASMIŞTI.

AYNI GÜN HAVA HARP OKULUNA GİDİLDİ, AKŞAM ÜZERİ GEÇ OLMASINA RAĞMEN, HAVA HARP OKULÜ ÖĞRENCİLERİ BAŞVEKİLLERİ ÖNÜNDE RESMİ GEÇİT YAPTILAR. SONRA YEMEĞE OTURULDU. MENDERES AYNI MASAYA BENİM DE OTURMAMI İSTEMİŞTİ. AYNI MASADA PERİHAN ARIBURUN (İZMİR MİLLETVEKİLİ), MİLLİ SAVUNMA BAKANI ETHEM MENDERES, LİBYA GENEL KURMAY VE HAVA KUVVETLERİ KUMANDANI ORJENAL TEKİN ARIBURUN BULUNUYORDU. TEKİN PAŞA HAVA HARP OKULU SUBAY VE AİLELERİNİN MENDERES’LE BİRLİKTE RESİM ÇEKTİRMEK İSTEDİKLERİNİ, BU ARZULARINI BAŞVEKİLE BENİM ULAŞTIRMAMI İSTEDİ. BEN DE SAYIN MENDERES’E BU DİLEĞİ ULAŞTIRDIM. Memnuniyetle karşıladı. SUBAY VE AİLELERİYLE PEK ÇOK RESİM ÇEKİLDİ. MENDERES’İN YANINDA RESİM ÇEKTİRMEK İÇİN ADETA YARIŞ HALİNDEYDİLER. HEPSİ ÇOK MEMNUNDULAR. PAŞA BANA TEŞEKKÜR ETTİ. ERTESİ GÜN, ÖNCE MANİSA’DA TEKSTİL FABRİKASINI, SONRA BERGAMA TEKSİLİ İŞLETMEYE AÇTIK. SONRA DEMİRKÖPRÜ BARJINI VE TURGUTLU PTT BİNASINI AÇTIK. GEÇTİĞİMİZ KÖYLERDE VE MESKUN YERLERDE MENDERES’İ SELAMLAMAK VE UĞURLAMAK İÇİN KOŞUYOR, ŞEVKLE, HEYECANLA, NEŞEYLE HERKES KARŞILIYORDU. SEVİNÇ TEZAHÜRLERİ GÖRMEYE DEĞER BİR MANZARA ARZEDİYORDU. GEÇTİĞİMİZ YRERDE YÜZBAŞI, BİNBAŞI HATTA ALBAY RÜTBESİNDEKİ SUBAYLAR, KORUMA GÖREVLİLER GİBİ HAREKET EDİYOR, SEVGİ İLE SELAMLİYORDU.

İZMİR’E AYAK BASTIĞIMIZ ANDAN AYRILINCAYA KADAR SAYIN BAŞBAKAN MENDERES’E GÖSTERİLEN, CANLI, HEYECANLI SEVGİ TEZAHÜRÜNÜN DAHA SONRAKİ TARİHLERDE VE DAHA ÖNCELERİ BENZERİ BİR

DAHA GÖRMEDİM. EGE BÖLGESİ O GÜNLERDE GAZETELERİN NEŞRİYATINA, ANKARA VE İSTANBUL'DA CEREBAN EDEN OLAYLARA SANKİ KARŞILIK VERİYOR, MENDERES'İ ALKIŞLIYORDU.

BU TEZAHÜRAT İLE 21 MAYIS'TAKİ HARP OKULU YÜRÜYÜŞÜNÜ VE 27 MAYIS DARBESİNİ KARŞILAŞTIRMAK NASIL MÜMKÜN OLUR, BU SEVGİYE KARŞI KISKANÇLIK DUYAN, KİN VE GAREZ İÇİNDE BESLENMİŞ KİMSELERDEN BAŞKA KİMLER BÖYLE BİR DARBE YAPABİLİRDİ. EGE SEYAHATİNİ, BU KADAR SEVİLEN BİR BAŞBAKANA NASIL 27 MAYIS HAREKETİNİN YAPILDIĞINI BELİRTMEK MAKSADıyla NAKLETTİM. BİR TARAFTA SEVGİ, DİĞER TARAFTA KİN, HUSUMET, İNTİKAM HİSLERİYLE DOLU BİR DARBE.

KARARLARIN TEBLİĞİ VE İNFAZLAR:

HAKARET, TEHDİT, ZİNDAN VE BENZERİ BASKILAR SONUNDA "ANAYASAYI İHLAL" DAVASI SONA ERDİ. HALBUKİ SOGULARI YAPILAN "UŞAK HADİSELERİ" İLE İLGİLİ DAVA İLE "SİLAHLANDIRMA" DAVASI HENÜZ BAKILMAMIŞTI.

GERÇİ "UŞAK OLAYLARI" İLE İLGİLİ DAVA 27 MAYIS'TAN ÖNCE NORMAL MAHKEMELERDE GÖRÜLMÜŞ, SUÇLU DİYE GÖNDERİLENLER BERAAAT ETMİŞLRDİ. FAKAT YASSIADA MAHKEMESİ BUNU TEKRAR GÜNDEME ALMIŞTI.

SİLAHLANDIRMA DAVASINDA, İKTİDAR KENDİSİNE MUHALİF OLANLARI ORTADAN KALDIRMAK ÜZERE DP'LİLERİ SİLAHLANDIRDIĞI İDDİA EDİLİYORDU. O DA GÜNDEMDE İDİ. BEN BU İKİ DAVANIN DA SANIKLARI ARASINDA SORUŞTURMADA İFADE ERMİŞTİM. SİLAHLANDIRMADA İDDİA EDİLEN SİLAH VE EMSALİ MALZEMENİN MERSİN VE İSKENDERUN'A GÖNDERİLDİĞİ ANLAŞILIYORDU. BU SİLAHLAR KIBRIS TÜRKLERİNİ, RUMLARIN KATLIAM YAPMASINDAN KURTARMAK İÇİN GÖNDERİLDİĞİ ANLAŞILIYORDU. FAKAT BANA VE BENİM GİBİ SUÇLU GÖRÜLENLERE, SİZ DP'LİLERİ SİLAHLANDIRMAK SURETİYLE MUHALİFLERİNİZ CHP'LİLERİ ÖLDÜRTMEK İÇİN, PARTİLİLERİ SİLAHLANDIRDINIZ DİYE SUÇLANIYORDUK. ANAYASA DAVASINDAN SONRA KİMLRİ, HANGİ CEZALARLA MAHKUM EDECEKLERİNİ TESPİT ETMİŞ OLMALILAR Kİ, BU İKİ DAVAYI MAHKEME GETİRMEDİLER. ANAYASAYI İHLAL DAVASI, HERHALDE İSTEDİKLERİNİ MAHKUM ETMELERİNE YATERLİ GÖRÜLMÜŞTÜ. ANYASAYI İHLAL DAVASI SONA ERİNCE, KARARLARIN TEEHİMİ İÇİN 15 GÜN ARA VERİLDİ. BU ESNADA KULLANDIĞIMIZ EŞYALARI VE ÇAMAŞIRLARI BİR ÇUVALA DOLDURDUK. AİLEMİZE GÖNDERİLMEK ÜZERE ÇUVALLARIN ÜZERİNE, GÖNDERİLECEK YERLERİ YAZDIK. YANIMIZDA UFAK BİR ÇANTA, BİR TAKIM ÇAMAŞIR KOYDUK. BU YANIMIZDA KALDI. ADADA HAVA ÇOK AĞIRDI, CEZALARIN FAZLA OLACAĞI, İDAMLAR OLACAĞI DÜŞÜNCESİ YAYGINDI.

15 GÜN ARANIN SONUNDA 15 EYLÜL 1961'DE SÜNGÜLÜ SOKAKTA-İSKELE İLE 2-3-5 KOŞUŞLAR ARASINDA YOLA BU İSMİ VERMİŞTİK- TOPLANDIK, BİR TÜRLÜ BİZİ MAHKEME SALONUNA ALMIYORLARDI. BİR HAYLİ BEKLEDİK. NİHAYET SAYIN ADNAN MENDERES'İN İNTİHARA TEŞEBBÜS ETTİĞİ

HABERİ YAYILDI. FİLHAKİKA MENDERES MAHKEMEYE GETİRİLMEMİŞTİ. TEDAVİ OLDUĞU SÖYLENİYORDU. SAYIN BAYAR DAHİL DİĞER BAKANLAR GELMİŞTİ.

BU DEFA BİZİ MAHKEMENİN ARKA KAPISINA GÖTÜRDÜLER, KARARLARI GRUP, GRUP TEBLİĞ EDECEKLERİ, TOPLU TEBLİĞDEN, REAKSİYON OLUR ENDİŞESİYLE ÇEKİNDİKLER ANLAŞILIYORDU. ADA KUMANDANI ARMIZDA DOLAŞIYOR, CEZALAR AĞIR DEĞİL, MERAK ETMEYİN DİYE MORAL VERMEYE ÇALIŞIYORDU. HALBUKİ MEVCUT HAL AKSİNİ GÖSTERİYOR, KİMSENİN ENDİŞEDEN KURTULDUĞU GÖRÜLMÜYORDU. MAHKEME SALONUNA GİRENLER, HER ZAMAN GİRDİĞİMİZ SALONDAN ÇIKIYOR, VERİLEN CEZALAR HAKKINDA FİKİR EDİNMEMİZE CEZALARI TEBLİĞ EDLENLERLE, GÖRÜŞMEMİZE, HATTA GÖRMEMİZE İZİN VERİLMEMİŞTİ.

BEN BURSA'NIN YARISINDAN BAŞLAYAN, ÇANAKKALE'Yİ DE İÇİNE ALAN, DENİZLİ'NİN YARISINI DA İÇİNE ALAN BİR GRUPLA BİRLİKTE MAHKEME SALONUNA GİRDİM. GRUPTA VEZİFE ALANLAR, DİĞER MİLLETVEKİLLERİ İLE BİRLİKTE, VİLAYET SIRASINA GÖRE MAHKEMEYE ALINIYORDU. YİNE AYNI USULE RİAYET EDİLDİ.

İÇERİYE NAZİK ADIMLARLA GİRDİK, AVUKATLAR ÜZGÜN, SAVCILAR VE HAKİMLER, BAŞKAN DAHİL, BAŞLARI ÖNE EĞİLMİŞ, SURATLARI ASIK, BİZİ KARŞILADILAR. CEZALARIN TAHMİNİMİZ VECHİLE AĞIR OLDUĞU SEZİLİYORDU.

KARARLAR OKUNMAYA BURSA'DAN BAŞLANDI. ÖNCE GRUP BAKAN VEKİLİ MAZLUM KAYALAR'IN CEZASININ 146/1in 59'UN TATBİKİ İLE MÜEBBET HAPSE MAHKUM OLDUĞU OKUNDU. HER MİLLETVEKİLİ CEZALANDIRILMIŞTI, EN AZ CEZA ALAN 5 YIL HAPİSTE YATACAKTI. CEZASI OKUNUNCA MAZLUM DÖNDÜ, BANA BAKTI, İKİ SIRA HALİNDEYDİK. BEN ARKA SIRADAYDIM. SANKİ BANA EN AZ SENİN CEZAN DA BUDUR, DİYEN BİR NAZARDI. ÇANAKKALE MİLLETVEKİLİ NURİ TOGAY'A AYNI CEZA, BENİM YANIMDAKİ EMİN KALAFAT'A (ESKİ BAKAN) 146/1 VE İDAM DENİLDİ. KALAFAT ÖNCE SARSILDI, ANI KENDİNİ TOPLADI, METİN AYAKTA DURDU. AKABİNDE BENİM CEZAM OKUNDU. 146/1 İDAM DENİLDİ. O ANDA BÜTÜN HAYATIM, BİR ANDA HAFIZAMDAN GEÇTİ, HEKİMLİK HAYATIMDA BİRÇOK DERTLİYE DEVA OLDUĞUM GİBİ, PARLEMANERLİK DÖNEMİNDE HİZMET ETMİŞTİM. BUNUN KARŞILIĞI İDAM MI OLMALYDI? ÖLÜM İNSANLAR İÇİN MUKADDER OLDUĞUNA GÖRE BUNDAN DAHA AÇIK ALINLA BELKİ HUZURU İLAHİYE ÇIKAMAZDIM DİYE DÜŞÜNDÜM İÇİMDEN BİR FERAHLIK VE GÜLMEK GELDİ. KARAR TEBLİĞ EDİLİNCE HEMEN RESİM ÇEKİYORLARDI, RESMİNİ ÇEKENE MÜTEBESSİM BİR POZ VERDİM. NİTEKİM, SONRA BÜTÜN İDAM CEZASI VERİLENLERİN RESMLERİ MECMUALARDA BASILDIĞI HALDE BENİM RESMİMİ BASAMADILAR.

O ANDA HAKİM VE SAVCILARI GÖZDEN GEÇİRDİM. HEPSİ YERE BAKIYOR, BAŞINI KALDIRIP GÖZ GÖZE GELMEYE CESAARET EDEMİYORLARDI. SANKİ CEZALAR BİZE DEĞİL, ONLARA TEBLİĞ EDİLMİŞTİ. VAKUR VE SERT ADIMLARLA HEPSİNİN YÜZLERİNİ SÜZE, SÜZE SALONDAN ÇIKTIK. İDAMLIKLARI ÖNE, ARKASINDAN MÜEBBETLERİ SIRALADILAR. HEPSİNİN ELLERİNE KELEPÇELER VURULDU. DİĞER

ARKADAŞLARLA ANCAK GÖZ GÖZE VEDALAŞABİLDİK. FAKAT HELALLEŞMEMİZ DAHİ MÜMKÜN OLMADI. VEDALAŞMAYA MÜSAADE EDİLMEDİ. İDAMLIKLAR VE MÜEBBETLER İSKELEYE İNDİK. BİZ (YANI İDAMLIKLAR) ÖNDEKİ MUHRİBE, MÜEBBETLER ARKADAKİ MUHRİBE BİİNDİRİLDİ. DİĞER ARKADAŞLAR KOĞUŞLARINA GÖTÜRÜLDÜLER.

MUHRİBE GİRDİĞİM ANDA BAYAR “HOŞGELDİN BAHA, BİZ DE SENİ BEKLİYORDUK” DİYE KARŞILADI. BAYAR ORADA İDİ, SOLUNDA KORALTAN, KORALTAN’IN KARŞISINDA FATİN RÜŞTÜ ZORLU, ONUN SAĞINDA HASAN POLATKAN OTURUYORDU. BİZDEN ÖNCE GELENLER BAYAR’IN ETRAFINDA İDİLER. BENİ GETİREN SUBAY KORALTAN’IN YANINA (SOLUNA), POLATKAN’IN KARŞISINA OTURTTU, SONRA KRAVATIMI, CÜZDANIMI, CEBİMDE NE VARSAA HEPSİNİ ÇIKARTTILAR VE ALDILAR. CEBİMDEN ÇIKARTTIĞIM MENDİLE EŞYALARI BOHÇALADIK VE ALDILAR. BAYAR’IN BENİ KARŞILAMASI BENİ RAHATLATMIŞTI. SOHBET EDİYORLARDI. MİLLETVEKİLLİĞİMİZDE BİZ BAZI ARKADAŞLARLA ANKARA’DAKİ SİTE YURDUNU KURMUŞTUK. TEMELİ ATILMIŞ, İNŞAAT DEVAM EDİYORDU. HATTA O DEVİRDE BİR ÖRNEK BULAMADIĞIMIZ, PLANI ÇİZECEK BİR DEVLET TEŞ.EKKÜLÜ BULAMAYINCA, MÜSABAKAYA ÇIKARDIK. NİHAYET ÜÇ GENÇ MİMAR BU YARIŞMAYI KAZANMIŞTI. BU DERNEĞİN BAŞKANI POLATKAN, İKİNCİ BAŞKANI BENDİM. POLATKAN SİTE YURDU HAKKINDA BENİM SORUŞTURMAYA GİDİP GITMEDİĞİMİ SORDU. KENDİSİNİ BU SORGUYA ÇEKMEMİŞLERDİ. BEN DE - HERHALDE ÜNİVERSİTELER İÇİN YAPTIĞIMIZ BU HAREKETİ DUYURMAK İSTEMEDİKLERİÇİN SORGUYA ÇEKMEDİLER, CESARET EDEMEDİLER DEDİM.

MUHRİPTE KONUŞMALAR: BU SIRADA SAYIN BAYAR-FATİN BEY SEN EKONOMİYİ, DÜNYANIN VE AVRUPANIN DURUMUNU ÇOK İYİ BİLİRSİN. ORTAK PAZARA GİRMEMİZ TÜRKİYE İÇİN NE GETİRİR-FAYDASI VE GÜÇLÜKLERİ? BUNLARI ANLATIR MISIN? DİYE SORDU. FATİN RÜŞTÜ ZORLU TÜRKİYE’NİN EKONOMİSİNİ, GELİŞMELERİ, AVRUPANIN EKONOMİK DURUMUNU ANLATIYOR, BİZLERDE ZAMAN, ZAMAN KONUŞMALAR KATILIYORDUK. BİZİM BU KONUŞMALARIMIZI, MÜMKÜN OLSA DA DIŞARIDAN BİZİ DİNLEYEN OLSAYDI. BİZİ İDAMA GİDEN BİR HEYET DEĞİL, BİR YERE TEMEL ATMAYA VEYA YAPILAN BİR HİZMETİ AÇMAYA GİDEN BİR TOPLULUK DİYE DÜŞÜNÜRDÜ. İDAMA GİFEN BU KİMSELER ŞU ANDA DAHİ MEMLEKETE HİZMETİ VE ŞARTLARINI KONUŞUYORLARDI. NE KADAR GARİP BİR TABLO.

BU SIRADA BİR ÜSTTEĞMEN, GÖRÜLMEMİŞ BİR KALKINMA, GÖRÜLMEMİŞ KALKINMA HALA PROPAGANDA YAPIYORSUN, DAHA BİR TOPLU İĞNE BİLE YAPAMIYORU DİYE MÜDAHALE ETTİ.

FATİN BEY -BEN PROPAGANDA YAPMIYORUM, ÇÜNKÜ ARKADAŞLAR ZATEN BU SÖYLEDİKLERİMİ BİLİRLER. PROPAGANDAYA İHTİYAÇ YOK. SİZİN İSE BEYNİNİZ YIKANMIŞ BU SEBEPLE PROPAGANDAYA LÜZUM GÖRMEM. BİLMİYORSUNUZ, TOPLU İĞNE HEM TÜRKİYE’DE YAPILIYOR HEM İHRAÇ EDİLİYOR-DEDİ.

ÜSTTEĞMEN -TEVEKELİ YAKANIZA ÖLÜM YAZILI YAZIYI İĞNELERKEN KIVRILIYOR, BÜKÜLÜYOR – DİYE KARŞILIK VERDİ. FATİN RÜŞTÜ -ELBETTE EĞİLECEK, TOPLU İĞNE BU, ÇİVİ DEĞİL DİYE CEVAPLADI.

SOHBETE DEVA ETTİK. NİHAYET BÖYLECE İMRALI'YA GELDİK. BU ESNADA PEK ÇOK FOTOĞRAF ÇEKTİLER. HER DEFASINDA SAYIN BAYAR -AMAN EVLADIM, BU ALTIN BİLEZİKLERİ MUTLAKA FOTOĞRAFTA GÖRÜNECEK ŞEKİLDE FOTOĞRAFI AL, ÇOK DEĞERLİDİR DİYORDU.

İMRALI VE İNFAZLAR: İMRALI'YA GELİNCE ÖNCE CELAL BAYAR'I, SONRA KORALTAN'I, SIRASIYLA MERVİDENDEN ADAYA ÇIKARDILAR. SIRA BİZE GELMİŞTİ. SAYIN KALAFAT'IN ELİNİ ARKADAN KELEPÇELEMEK İSTEDİLER. FAKAT LONDRA UÇAK KAZASINDA KOLU KIRILDIĞI İÇİN BİR TÜRLÜ ARKADA KOLLARINI BİRLEŞTİREMEDİLER. BİRLEŞTİRSELER BİLE MERDİVENLERDEN NASIL ÇIKARACAKLARDI. BEN DE BU SAYEDE ELLERİM ÖNDEN KELEPÇELİ MERDİVENLERİ ÇIKTIM. GÜVERTEDE ÜSTEĞMEN ERDOĞAN İLE KIZIL MEHMET DEDIĞİMİZ (SAÇLARI KIZILDI) İKİ ÜSTEĞMEN KOLLARIMA GİRDİLER. HEYECANDAN TİTRİYORLARDI. ONLARA-TİTREMİYİ BIRAKIN, BEN TİTRİYOR ZANNEDERLER, KUMANDANA (ADA KUMANDANI) SELAM SÖYLEYİN, BAHA AKŞİT'İ İMRALI'YA ÇIKARKEN BİZ KORKU VE HEYECANDAN TİTRİYORDUK, FAKAT ONDA EN KİÇÜK BİR KORKU VE HEYACAN BELİRTİSİ YOKTU-DERSENİZ DEDİM. (ADADA BEN ÇAVUŞTUM, BU SEBEPLER KENDİLERİNİ TANIRDIM).

ADAYA AYAK BASINCA BENİ, ÜSTEĞMENLER İKİ GARDİYANA TESLİM ETTİLER. ONLAR BU DEFA KOLUMA GİRDİ. ONLARIN DA HEYACANDAN TİTREDİKLERİNİ ANLADIM. AKABİNDE ÖNDEN VURULAN KELEPÇELERİ ÇÖZDÜLER VE KOLLARIMIZI BİLEKTEN, ARKADAN KELEPÇELEDİLER.

İDAM MAHKUMLARININ, ARKADAN KELEPÇELENMELERİNİN AKABİNDE ON DAKİKA İÇİNDE İNFAZLARININ YAPILDIĞINI, HEKİM OLDUĞUM İÇİN, BİLİRDİM. BU SEBEPLER, ADAYA ÇIKAR ÇIKMAZ, İNFAZLARIN YAPILACAĞINA HÜKMETTİM.

İLK OLARAK SAYIN BAYAR'I ÇAĞIRDILAR, ONU İKİ GARDİYAN, YİNE SUBAYLARIN NEZARETİNDE GÖTÜRDÜ, GİDİLEN YERİ GÖREMİYORDUK. TAHMİNEN 20-25 DAKİKA SONRA ÖNCE UZAKTAN – TAMAM, DİYORLAR VE SIRADAKİNİN İSMİNİ OKUYORLARDI. ZATEN TEK SIRA HALİNDE DİZİLMİŞTİK. O DA GİDİYOR, AYNI FASILA, İKİNCİ SIRADAKİNİ DAVET EDİYORLARDI. BİZ BU FASILALI DAVETLERDE HER GİDENİ İDAM EDİYORLAR DİYE DÜŞÜNDÜK. ÇÜNKÜ DAVRANIŞ VE HAREKETLERİNİN GÖRÜNÜMÜ BUNU GÖSTERİYORDU.

GİDENİN ÖLÜM HÜCRELERİNE KONULDUĞU ANCAK KENDİM DAVET EDİLDİĞİM ZAMAN ÖĞRENDİM. HÜCREMİZ DAR KARANLIK BİR ODA, TEPEMİZDE 15-25 MUMLUK BİR APUL İLE SOLUK BİR İŞİK VERİYOR, OTLA DOLDURULMUŞ BİR YATAK, KÖŞESİNDE ALATURKA BİR HELA, BAŞIMIZDA BİR GARDİYAN, KAPIMIZDA BİR NÖBETÇİ VARDIR. AZ SONRA ARKADAN BAĞLI OLAN KELEPÇELER EZA VERMEYE BAŞLADI NE OTURMAK NE DE YATMAK KOLAYDI.

AZ SONRA BİZİ GÖRMEK İÇİN KÜÇÜK RÜTBELERDE SUBAYLAR GELMEYE BAŞLADI. SORULAR SORUYOR, ÇEŞİTLİ CEVAPLAR ALMAK İSTİYORLARDI. KİMİSİ BİZİ BODRURLARDA VEYA ÇATI KATINDA OTURTUR, KENDİNİZ KAŞANELERDE, VİLLALARDA YAŞARSINIZ, AKİBET BÖYLE OLUR DİYOR, KİMİSİ TOKYO'DAİ SEFİRİN İNTİHARINI VE SEBEBİNİ ÖRENMEK İSTİYORDU. ÇOĞUNUN SORULARI AKİS VE BENZERİ GAZETELERİN HABERLERİNDEN, OKUDUKLARI UYDURMA YAZILARA DAYANIYORDU. DEMEK Kİ GENÇLERİN KAFALARI BU YAZILARLA DOLU İDİ. BEN GEREKEN CEVAPLRI VERİYOR VE ÖLÜM YOLCULUĞUNA ÇIKMIŞ VE ÖLÜME BU KADAR YAKLAŞMIŞ İNSANLAR HİÇ YALAN KONUŞMAZLAR, DOĞRUSU SÖYLEDİĞİM GİBİDİR DİYORDUM. BANA SORDUKLARINI, İBRHİM KIRAZOĞLU VE FATİN RÜŞTÜ ZORLU'YA DA SORMUŞLAR Kİ, SONRA BAZILARINDAN, EVET SİZİN SÖYLEDİKLERİNİZ DOĞRU İMİŞ DİYENLER OLDU. SATILAN MEMLEKET PARÇALARI, ECNEBİLERE VERİLEN ELMA BAHÇELERİ BU SORULARIN ARASINDA İDİ. ŞAFAK VAKTİNDEN ÖNCE GÜRÜLTÜLER BAŞLADI. İNFAZLAR YAPILMAYA BAŞLADI DİYE DÜŞÜNDÜM. GARDİYAN CEVAP VERMEDİ. FİLKAKİKA FATİN RÜŞTÜ ZORLU VE POLATKAN'I İDAM ETMİŞLER, BİZE SIRA GELİYOR DİYE BEKLEDİM, GELEN OLMADI.

TAHMİNEN 10 SAATTEN FAZLA, KOLLARIMIZ ARKADAN KELEPÇELİ OLARAK BEKLEDİKTEN SONRA NİHAYET CEZAMIZIN MÜEBBET HAPSE ÇEVİRİLDİĞİNİ BİLDİRDİLER. EN AĞIR SUÇ İŞLEYEN KATİLLERİN DAHİ ON SAAT KOLLARI ARKADAN KELEPÇELİ OLARAK CEZA VE CEFAYA MARUZ BIRAKILDIDİĞİ DÜNYANIN HİÇBİR YERİNDE GÖRÜLMEMİŞSTR. BU ARADA LONDRA UÇAK KAZASINDA KOLLARI KIRILAN EMİN KALAFAT'IN, ARKADAN KOLLARININ KELEPÇELİ OLMASI SEBEBİYLE, "ÖNCE BENİ ASIM, ACIYA DAYANAMIYORUM" DİYE FERYAT ETTİĞİNİ UNUTMAK MÜMKÜN DEĞİLDİR.

ERTESİ GÜN DE ADNAN MENDERES 13:23'TE ÖĞLEN VAKTİ İDAM EDİLDİ. İDAMLAR DAİMA ŞAFAK VAKTİ YAPILDIĞI HALDE, MENDERES'İN İDAMI NEDEN BÜTÜN İNFAZLARA AYKRI GÜNDÜZ ÖĞLE VAKTİ YAPILMIŞTIR? MENDERES'İN İDAMI SIRASINDA, BÜTÜN SEYİRCİLERE FIRSAT VERMEYEN, AYIPLARI ÖRTMEK İSTERCESİNE BİRDENBİRE BARDAKTAN BOŞANIR GİBİ ŞİDDETLİ YAĞMURUN 5-10 DAKİKA DEVAMINI, DAHA SONRA SİSİN, BULUTUN BİR ANDA DAĞILMASINI NASIL İZAH ETMELİ

İDAMDAN ÖNCE İŞKENCE, ÖĞLE VAKTİ, MUTAT HİLAFINA İDAM, BU GÖRÜLMÜŞ OLAY DEĞİL. DURDURULAMAYAN KİN VE HUSUMET, NASIL İZAH EDİLEBİLİR?

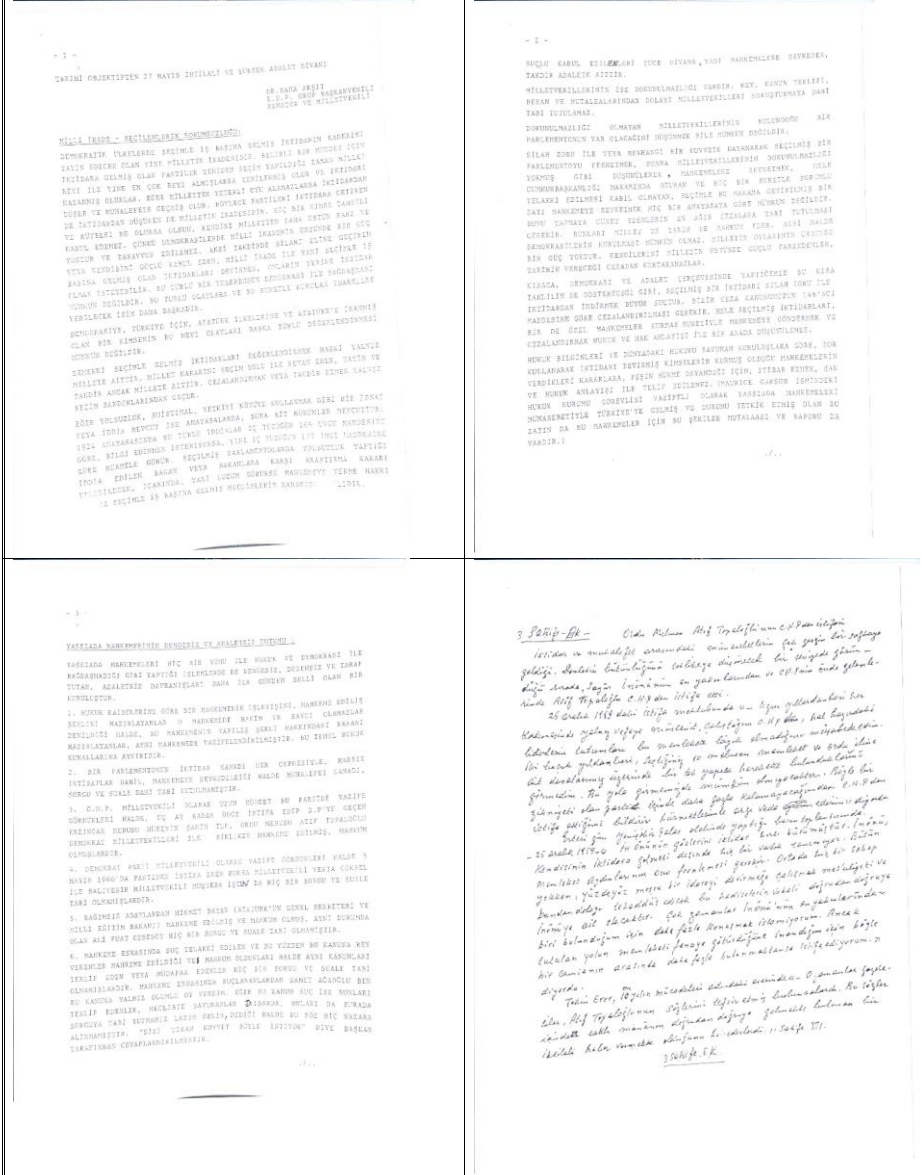
İŞTE 27 MAYIS OLAYLARININ VE YASSIADA MAHKEMELERİNİN ÖZETİ BU.

ARZ EDERİM.

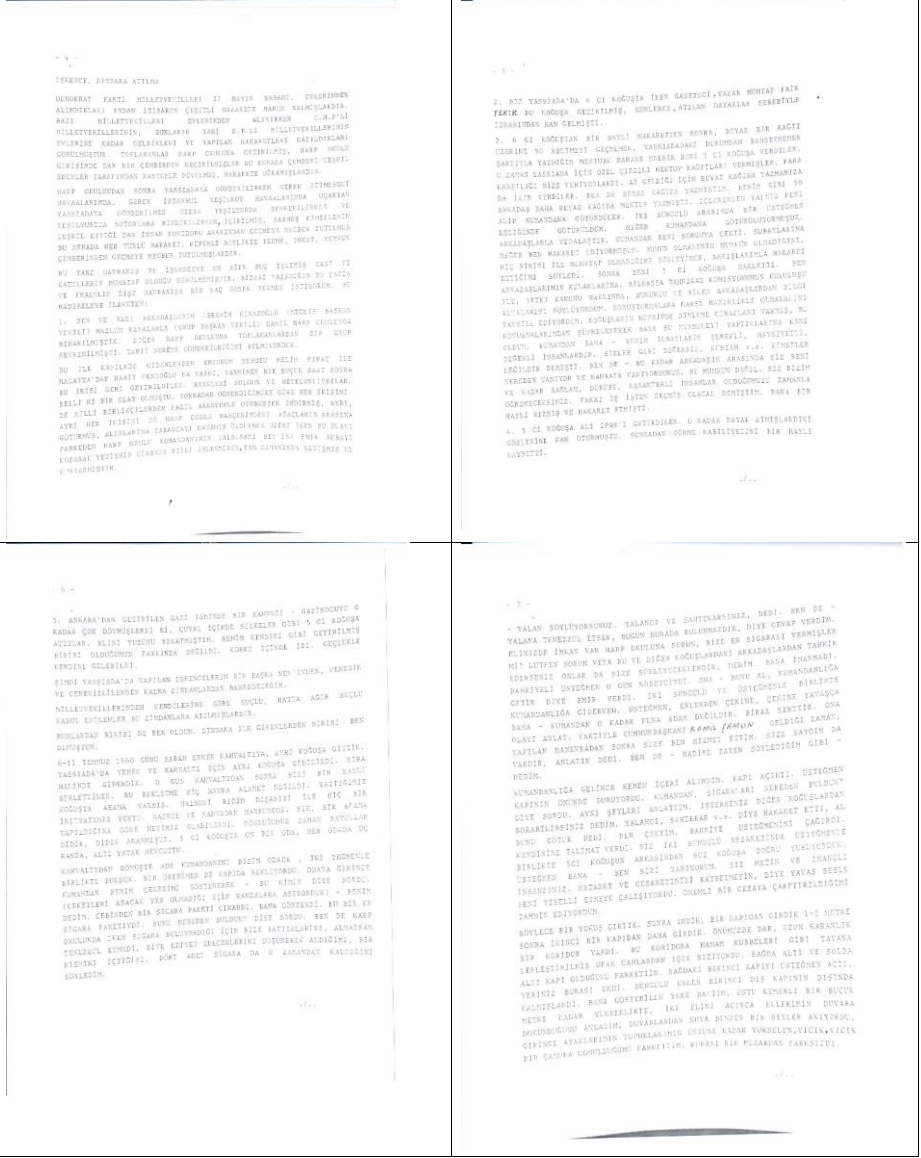
(imza)
Dr. BAHA AKŞİT
Mayıs 1993
Senatör ve Milletvekili
E. DP Grup Başkanvekili

Dr. Baha Akşit'in Yazdıkları¹

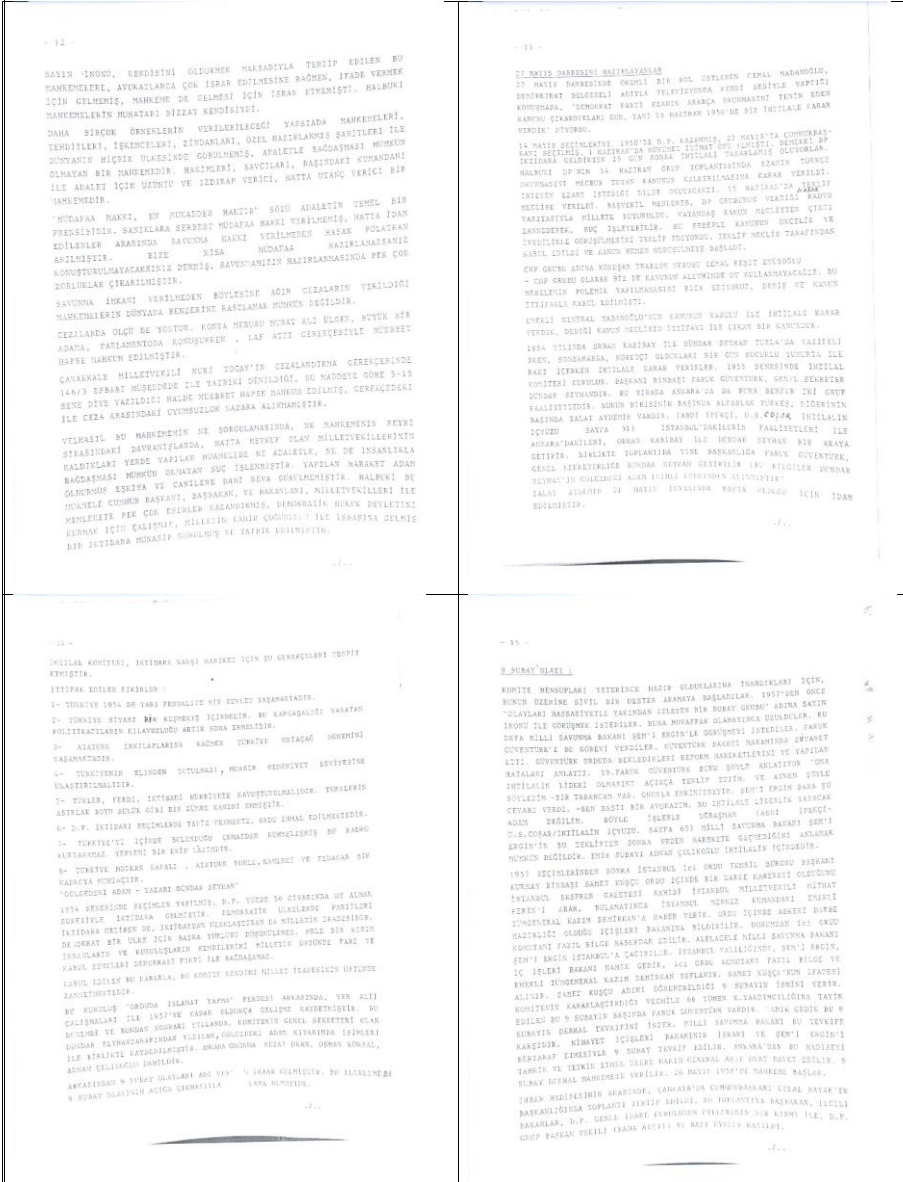
Şekil 1: Dr. Baha Akşit'in Yazılarının fotokopisi (1,2,3,4)

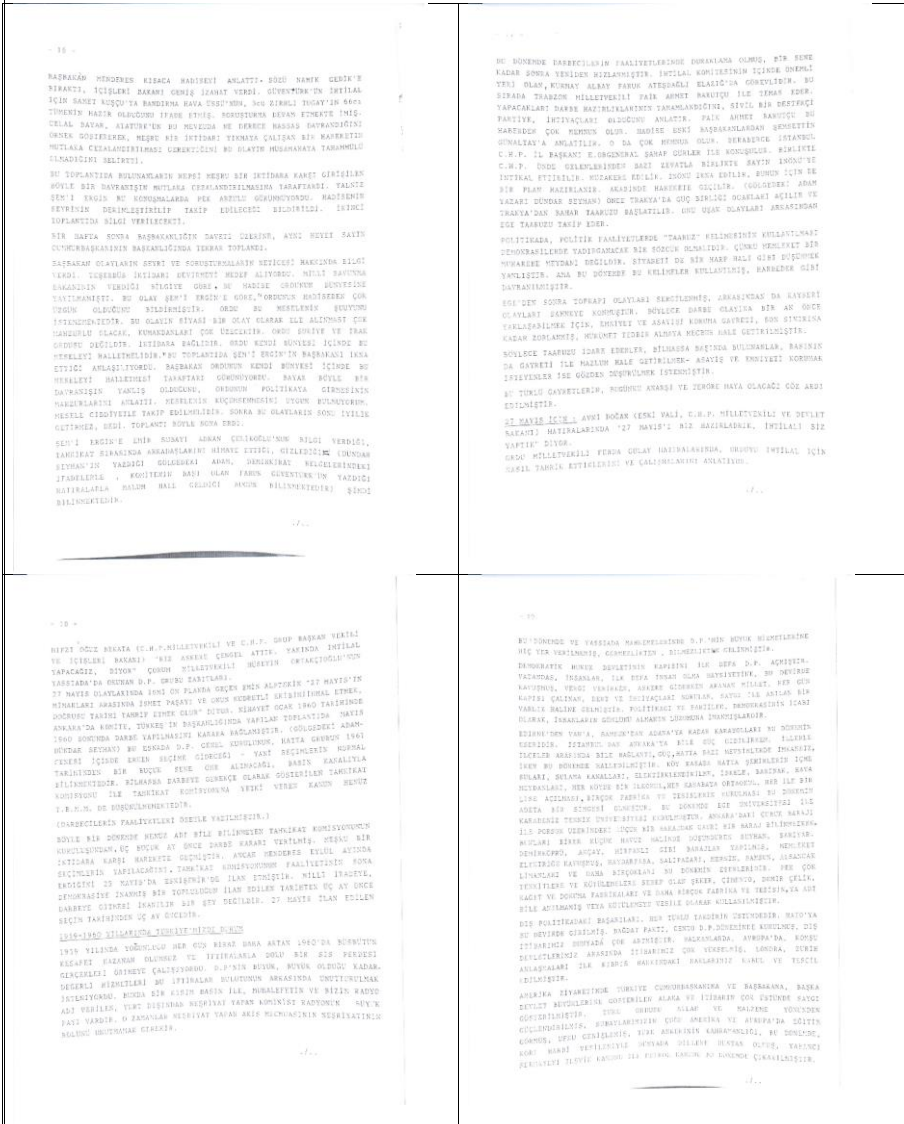
Şekil 2: Dr. Baha Akşit'in Yazılarının fotokopisi (4,5,6,7)

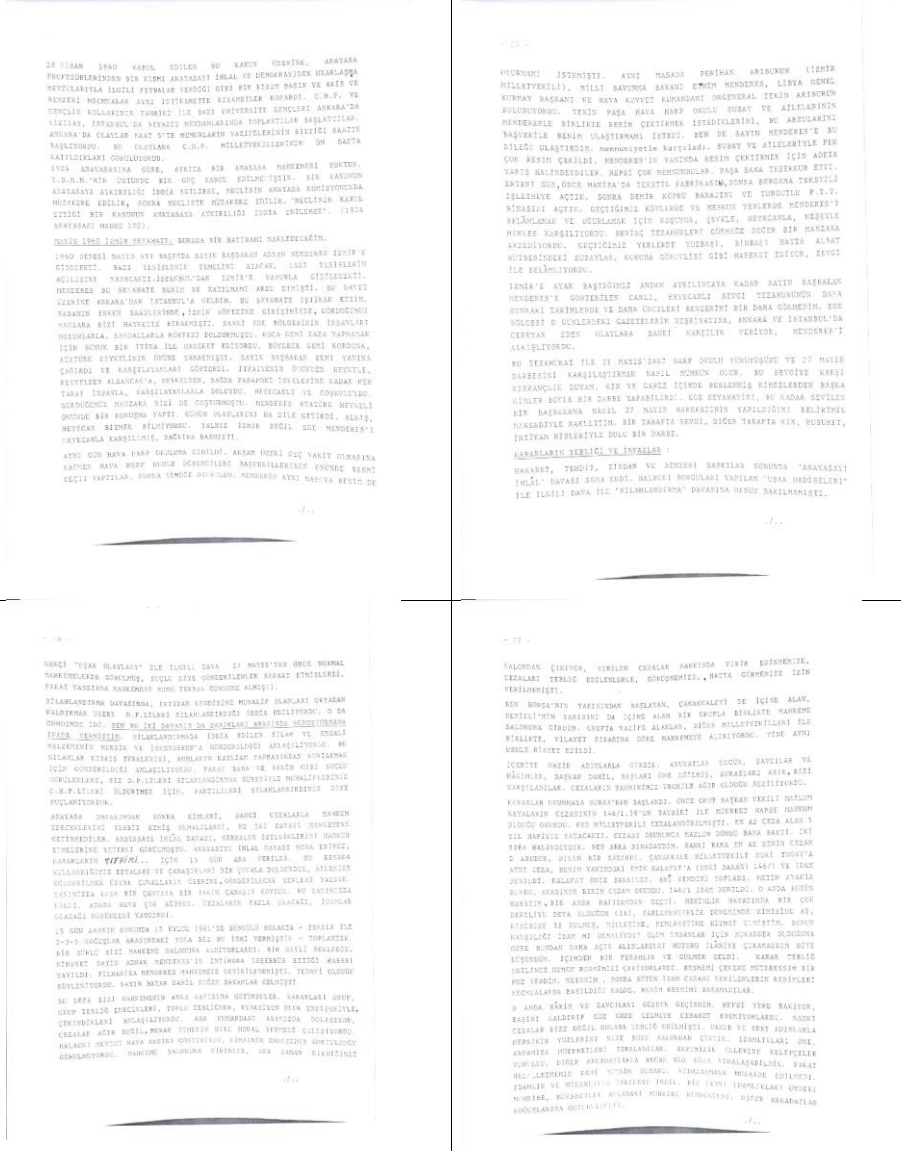

Şekil 4: Dr. Baha Akşit'in Yazılarının fotokopisi (12,13,14,15)

Şekil 5: Dr. Baha Akşit'in Yazılarının fotokopisi (16,17,18,19)

Şekil 7: Dr. Baha Akşit'in Yazılarının fotokopisi (24,25,26,27)

Yassıda Kararları

Mahkeme heyeti 592 sanıktan 288'i için idam istedi (www.aa.com.tr)²

Yassıda'daki yargılamalar, 14 Ekim 1960'ta başlayıp 15 Eylül 1961'de karara bağlandı. Toplam 19 dosyada toplanan davalar "anayasayı ihlal" davasıyla birleştirildi.

Tutuklular "vatana ihanet, Meclis iç tüzüğünün değiştirilmesi, Kırşehir'in ilçe yapılması, CHP'nin mallarına el koymak "tan suçlu bulundu. Yassıda duruşmalarında 6-7 Eylül olaylarından da DP sorumlu tutuldu.

592 sanıktan 288'i için idam istendi. Kararı açıklayan Yüksek Adalet Divanı, 15 sanığı idam cezasına çarptırdı.

Eski Cumhurbaşkanı Celal Bayar, eski Başbakan Adnan Menderes, eski Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu, eski Maliye Bakanı Hasan Polatkan'ın idam kararları oy birliğiyle alındı.

Eski TBMM Başkanı Refik Koraltan, eski TBMM Başkanvekilleri Agah Erozsan, İbrahim Kirazoğlu, eski Tahkikat Komisyonu Başkanı Ahmet Hamdi Sancar, eski Tahkikat Komisyonu üyeleri Nusret Kirişçiöğlü, Bahadır Dülger, eski bakan Emin Kalafat, eski milletvekilleri Baha Akşit, Osman Kavrakoğlu, Zeki Erataman ile eski Genelkurmay Başkanı Rüştü Erdelhun hakkındaki idam kararları ise oy çokluğuyla alındı.

Hukuk bir uzmanlık konusudur, bilirkişiler hukuki nitelendirilen ve değerlendirmelerde bulunamaz

Öncelikle bilirkişiler bile hukuk dışı konularda ancak özel ve teknik bilgiyi gerektirdiği duruma başvurulur. Dolayısıyla bir mahkemenin hukuk konusunda bilgisiz olması kabul edilemez.

6100 Hukuk Muhakemesi Kanununun 266. Maddesi, çözümü hukuk dışı, özel ve teknik bilgiyi gerektiren konularda bilirkişi olabilir. hakimlik mesleğinde geçersizdir. Hekimlikte Konsültan danışman olarak katkıda bulunur, ama sorumlu müdavi hekim, hastaya bakan hekimdir. Aynı şekilde bilirkişi veya dernek görüşleri tek bir fert görüşü olarak ele alınır. Buna karşı çıkmak her suçlananın hakkıdır. Görüşler evet ötesi, karşı görüş ve gerekçe, dayanaklar önemlidir.

03.08.2017 Bilirkişi Yönetmeliğinin 5. Maddesi, Anayasa Mahkemesinin 2019/20E, 2018/75K, 05.07.2018 Karar metninde ayrıca hukukçuların bilirkişi olamayacağını belirtir.

Bu yasal düzenleme yeni olsa da tüm hukuk sistemi için geçerlidir. Bu hukuksal sorunları yapan bir Mahkemenin hukuk usulünde olmadığı açık ve nettir.

Burada kasti uygulama olduğu açıktır. "*Sizi tıkan kuvvet böyle istiyor*" denilmesi ötesinde, 1924 Anayasa'sına göre Yüce Divan TBMM olmasına karşın, kurulan Yassıda Mahkemelerinin bir tebliğ ile kurulması, hukuk usulünde bir tebliğin Anayasa üstü kabul edilmesi kabul edilemez. Daha sonra Anayasa Mahkemesine bu yetki verilmiş, dolayısıyla Yassıda Mahkemeleri bu boyut ile de hukuk dışı olmuştur.

İdam/Şehit edilenlerin son yazılı notları

Adnan MENDERES

"Sizlere dargın değilim, sizin ve diğer zevatın iplerinin hangi efendiler tarafından idare edildiğini biliyorum. Onlara da dargın değilim. Kellemi onlara götürdüğünüzde deyin ki, Adnan Menderes, hürriyet uğruna koyduğu başını 17 sene evvel almadığımız için sizlere müteşekkirdir. İdam edilmek için ortada hiçbir sebep yok. Ölüme karar-i metanetle gittiğimi, silahların gölgesinde yaşayan kahraman efendilerinizce acaba söyleyebilecek misiniz? Sunu da söyleyeyim ki, milletçe kazanılacak hürriyet mücadelesinde sizi ve efendilerinizi yine de 1950'de kurtarabilirdim. Dirimden Korkmayacaktınız. Ama şimdi milletle el ele vererek, Adnan Menderes'in ölümü sizi ebediyete kadar takip edecek ve bir gün sizi silip süpürecektir. Ama buna rağmen merhametinizle beraberdir. Allah, milletimize zeval vermesin" Hayata veda etmek üzere olduğum şu anda devletim ve milletime ebedi saadetler dilerim. Karımı ve çocuklarımı şefkatle anıyorum... Adnan Menderes
enfal.de³

Fatin Rüştü ZORLU

Anneciğim, Emelciğim, Sevinciğim ve Ağabeyciğim, Şimdi Cenab-ı Hakk'ın huzuruna çıkıyorum. Sakinim. Huzur içindenim. Benim için üzülmeysin. Sizlerin de sakın ve huzur içinde yaşamanız beni daima müsterih edecektir. Bir ve beraber olun. Allah'ın takdiratı böyle imiş. Hizmet ettim ve şerefimi daima muhafaza ettim. Anne, siz sevdiğilerimi muhafaza edin ve Allah'ın inayetiyle onların huzurunu temin edin. Hepinizi Allah'a emanet eder, tekrar üzülmemenizi ve hayatta berdevam olarak beni huzur içinde bırakmanızı rica ederim. Allah memleketi korusun. Allah memleketi korusun, millete zeval vermesin, haydi Allaha ısmarladık. Fatin Rüştü Zorlu
sozmesajara.com⁴

Hasan POLATKAN

"Karıma ve çocuklarıma söyleyin, suçsuzum. Allah'a ve vicdanıma güveniyorum. Aynı sözleri anneme ve kardeşlerime de söyleyin.

...Bir ve beraber olun. Allah'ın takdiratı böyleymiş...

Hasan Polatkan
yenikonya.com.tr⁵

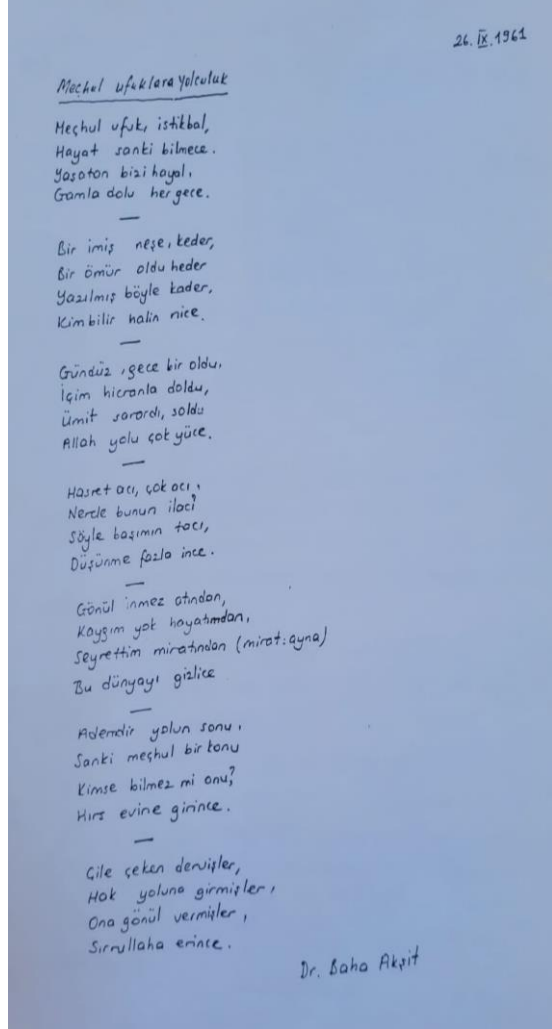
Dr. Baha Akşit'in yazdıkları

Ayrılık⁶

<p>4. İ. 1961</p> <p>İdamdan kurtulduğumuz ve Kayseri'de zindana girdiğimiz tarihte yazılmıştır.</p> <p>AYRILIK</p> <p>Tevekkül mihrabına kapanır bütün yüzler, Bir bilinmez ülkeye yolculuk denildi mi Son ümit de silinir, nemlidir, dertli gözler, Ayrılık çiçeğinin göz yaşidir şebnemi...</p> <p>İstirak kadehinden, içince yudum, yudum Hasret bir kitap oldu, gece gündüz okudum; Hayalin tezgahında bilsen neler dokudum. Gurbet elde gönlümün hicran oldu hende mi.</p> <p>İstirak kervanları, gönülde oldu mihman; Gül soldu, bülbül sustu, önümüz oldu viran; Bitiverse ayrılık, kalbimiz olsa handan; Ulu tanrı yarlığa, erişsin vuslat demi.</p> <p>Zulmetle, kimsesizim, nerde kaldı sabahım; Dağlar, taşlar inledi, arşa yükseldi ahım; Mağfiret deryasından bir katre sun Allahım Selamet vahiline ulaşsın, Rabbim gemi...</p> <p>Dr. Baha Akşit</p> <p>hemden : arkadaş mihman : misafir handan : sarıncı, nezeli</p> <p>zulmet : karanlık katre : damla</p>	<p>4 Ekim 1961</p> <p>İdamdan kurtulduğumuz ve Kayseri'de zindana girdiğimiz Tarihte yazılmıştır.</p> <p>AYRILIK</p> <p>Tevekkül mihrabına kapanır bütün yüzler Bir bilinmez ülkeye yolculuk denildi mi Son ümit de silinir, nemlidir, dertli gözler Ayrılık çiçeğinin göz yaşidir şebnemi</p> <p>İstirak kadehinden içince yudum, yudum Hasret bir kitap oldu, gece, gündüz okudum Hayalin tezgahında bilsen neler dokudum Gurbet elde gönlüm hicran oldu, hem demi</p> <p>İstirak kervanları, gönülde oldu mihman Gül soldu, bülbül sustu, önümüz oldu viran Bitiverse ayrılık, kalbimiz olsa handan Ulu tanrı yarlığa erişsin vuslat demi</p> <p>Zulmette kimsesizim, nerde kaldı sabahım Dağlar, taşlar inledi, arşa yükseldi ahım Mağfiret deryasından bir katre sun Allahım Selamet sahnesine ulaşsın Rabbim gemi</p> <p>Dr. Baha AKŞİT</p>
--	--

Dr. Baha Akşit, 4 Ekim 1961

Meçhul Ufuklara Yolculuk⁷

26 Kasım 1961

Meçhul Ufuklara Yolculuk

Meçhul ufuk, istiklal
Hayat sanki bilmece
Yaşatan bizi hayal
Gamla dolu her gece

Bir imiş neşe, keder
Bir ömür oldu heder
Yazılmış böyle kader
Kim bilir halin nice

Gündüz gece bir oldu
İçim hicran ile doldu
Ümit sarırdı, soldu
Allah yolu çok yüce

Hasret acı, çok acı,
Nerde bunun ilacı
Söyle başımın tacı
Düşünme fazla ince

Gönül inmez atından
Kaygım yok hayatımdan
Seyrettim miratından
Bu Dünyayı gizlice

Ademdir yolu sonu
Sanki meçhul bir konu
Kimse bilmez mi onu?
Hirs evine girince

Çile çeken dervişler
Hak yoluna girmişler
Ona gönül vermişler
Sırrı-Allaha erince
Dr. Baha AKŞİT

Dr. Baha AKŞİT 26 Kasım 1961

1980 Darbesinin Yargılanması (Wikipedia)⁸

1960 Darbesinde halen yaşayan kimse olmasa bile, 1980 Darbe yargılanması gibi, "**Kesin karar: Davanın, sanıkların ölmüş olmaları nedeniyle düşürülmesine karar verildi**" ifadesi ile tarihe bir not düşülmelidir. Bu şekilde çocuklarının ve torunların aldığı devlet katkısı ile rütbelerinin sökülmesi kayda geçirilmelidir.

Darbenin yargılanması (Wikipedia)⁸

Darbe sonrası hazırlanan [1982 Anayasası](#)'nda yer alan geçici 15. madde ile 12 Eylül'ü gerçekleştiren [Millî Güvenlik Konseyi](#) ile bu Konseyin yönetimi döneminde kurulmuş Hükûmet ve Kurucu Meclis üyeleri hakkında dava açılması engellenmişti.

Sacit Kayasu'nun iddianamesi

2000 yılında Adana Savcısı [Sacit Kayasu](#), [Kenan Evren](#) hakkında iddianame hazırladı. Fakat Kayasu'nun iddianamesi kabul edilmedi. Kayasu ilk olarak [Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu](#) tarafından kınama cezası aldı. Daha sonra Yargıtay tarafından "görevi kötüye kullanmak" ve "askerî kuvvetleri tahkir ve tezyif" suçundan mahkûm edilen Kayasu'yu Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu meslekten ihraç etti. Avukatlık yapma hakkı dahi elinden alınan Kayasu, ihraç kararı üzerine [Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde](#) dava açtı. 2008'de sona eren davada "ifade özgürlüğünün kısıtlanmadığı" için Türkiye 41 bin avro tazminata mahkûm edildi.^[79]

2010 Türkiye anayasa değişikliği referandumu

Mayıs 2010'da Meclisten geçen ve Cumhurbaşkanı [Abdullah Gül](#) tarafından halkoyuna sunulan 26 maddelik anayasa değişikliği paketindeki maddelerden biri de "geçici 15. madde"nin kaldırılmasıyla ilgiliydi. Bu maddenin kaldırılmasıyla 12 Eylül Darbesi ile ilgili iddia edilen suçların zaman aşımına uğrayıp uğramayacağı konusunda farklı görüşler ortaya atıldı.

Referandum sonucu değişikliklerin kabul edilmesiyle (%57,88 EVET) 13 Eylül 2010 tarihinde çeşitli sivil toplum kuruluşları, sendikalar, dernekler ve bazı kişiler 12 Eylül Darbesi'ni yapanlar hakkında suç duyurusunda bulundu.^[80] Bütün suç duyurularını toplayan Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, "[Millî Güvenlik Konseyi](#) (MGK) adı altında 12 Eylül 1980'de ülke yönetimine el koyan ve 7 Aralık 1983 tarihine kadar bu statüsünü sürdüren askerî cunta yönetiminin hayatta kalan üyeleri [Kenan Evren](#), [Nejat Tümer](#) ve [Tahsin Şahinkaya](#)'nın işlediği (A) Nürnberg Şartı ile kabul edilmiş ve tüm devletlerin kendi kanunlarında yer alması dahi suçun oluşumu hâlinde takip etmek zorunda oldukları uluslararası hukukun buyruk kuralı niteliğine sahip insanlığa karşı suçlar (B) 765 Sayılı Ceza Kanunu'nun 146, 147, 153, 174, 179, 180, 181. maddeleri kapsamında, insanlığa karşı suçlar ve resen takdir edilecek suçlar nedeniyle haklarında başsavcılık tarafından ceza dava açılması ve haklarında gerekli önlemlerin alınması istemi..."^[81] ile 7 Nisan 2011 tarihinde ilk soruşturmayı başlattı. 4 Nisan 2012 tarihinde darbenin yargılanmasına başlandı.^{[82][83]} Davaların sonucunda, 2014 yılında, Evren ve Şahinkaya mahkeme tarafından müebbet hapis cezası aldı.^{[84][85]} Karar sonrası temyize gidildi, bu süreçte hem Evren hem Şahinkaya öldü.^[86] Bunun üzerine Yargıtay 16. Ceza Dairesi kamu davasını ortadan kaldırdı, sanıkların ölümünden dolayı davanın düşürülmesine karar verdi. Kararlar kesinleşmedi. Ayrıca Yargıtay, Evren ve Şahinkaya'nın rütbelerinin sökülmesine ve mal varlıklarına el konulmasına yer olmadığını hükmetti.^[3] Davanın müdahillerinden olan Devrimci 78'liler Federasyonu, davadan vazgeçmeyeceklerini ve 57 ilde "[işkence](#)" iddiasıyla açılan davaları yakın takipte tutacaklarını belirtti.^[87]

15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi sonrası

[Kenan Evren](#)'in ifadesini alan, Kenan Evren'e ve [Tahsin Şahinkaya](#)'ya dava açan savcılar ve davaya bakan hâkimler, yıllar sonra, [15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi](#) sonrası "[FETÖ'cü \(Fethullahçı Terör Örgütü\) oldukları](#)" gerekçesiyle meslekten ihraç edildiler.^[88] Daha sonra bazıları yargılandı ve mahkûm oldu.

Kenan Evren ve Tahsin Şahinkaya hakkındaki davayı 3 Ocak 2012'de özel yetkili eski Ankara Cumhuriyet Savcısı Kemal Çetin açmıştı. Çetin, iddianamesinde, hayatta kalan [Millî Güvenlik Konseyi](#) Başkan ve üyesi olan iki şüphelinin "Anayasa'yı değiştirmek" suçundan ayrı ayrı ağırlaştırılmış müebbet hapisle cezalandırılmasını talep etmişti. Hayatta olmayan MGK üyesi emekli orgenerallerden [Sedat Celasun](#), [Nurettin Ersin](#) ve [Nejat Tümer](#) hakkında takipsizlik kararı verilmişti. Davayı açan savcı Çetin, 15 Temmuz'dan sonra [Hâkimler ve Savcılar Kurulu](#) kararıyla önce açığa alındı, ardından 31 Ağustos 2016 tarihli kararla meslekten ihraç edildi.

[12 Eylül Davası'na](#) ilk bakan mahkeme, özel yetkili Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesi olmuştu. Mahkeme Heyetine Hâkim Süleyman İnce başkanlık ederken hâkimler Gürcan Acar, Abdulkadir Çakır, Muhammet Alabaş ve Ali Ertan üye olarak aynı mahkemede görev yapmışlardı. Mahkeme Başkanı İnce ve üyeler Acar, Alabaş ve Ertan HSYK'nin 24 Ağustos tarihli kararı, üye hâkim Çakır ise HSYK'nin 31 Ağustos tarihli kararıyla meslekten ihraç edildiler.

Mahkemede, iddia makamında, eski Ankara Cumhuriyet Savcılar Cemil Tuğtekin ile Selçuk Kocaman görev yapmışlardı. Tuğtekin 24 Ağustos 2016, Kocaman 31 Ağustos 2016 tarihli HSYK kararlarıyla meslekten ihraç edildiler. Kocaman, Kenan Evren ve Tahsin Şahinkaya hakkında ağırlaştırılmış müebbet verilmesini içeren esas hakkındaki mütalaayı da vermişti.

Dönemin Genelkurmay Adli Müşaviri Albay Muharrem Köse, 15 Temmuz sonrasında "[darbe girişiminin planlayıcısı olduğu](#)" gerekçesiyle tutuklandı ve Millî Savunma Bakanlığı kararıyla meslekten ihraç edildi.

Kenan Evren'in ifadesini alan kişi, dönemin Ankara Cumhuriyet Başsavcısı Vekili Hüseyin Görüşen olmuştur. Görüşen, "FETÖ soruşturması'nda HSYK kararıyla önce açığa alındı, sonra da 24 Ağustos 2016'da meslekten ihraç edildi.^[88]

12 Eylül Davası (Vikipedi)⁹

12 Eylül Davası

Mahkeme	Ankara 10. Ağır Ceza Mahkemesi
Davalı	Kenan Evren , Tahsin Şahinkaya
Karar tarihi	18 Haziran 2014
Karar	Kenan Evren ve Tahsin Şahinkaya müebbet hapse mahkûm edildiler.

Kesin karar Davanın, sanıkların ölmüş olmaları nedeniyle düşürülmesine karar verildi.

Kesin karar tarihi 4 Mayıs 2017

12 Eylül Davası, **12 Eylül Darbesi**'ni gerçekleştiren komutanlardan hayatta kalanların yargılandığı dava. [Kenan Evren](#) ve [Tahsin Şahinkaya](#), 765 sayılı TCK'nin "devlet kuvvetleri aleyhine cürümler" başlıklı 146. maddesi uyarınca ağırlaştırılmış [müebbet hapis](#) cezasına çarptırıldılar.^[1] Dönemin Hava Kuvvetleri Komutanı Emekli Orgeneral Tahsin Şahinkaya'nın, Kenan Evren'den iki ay sonra, 90 yaşında ölmesiyle [Yargıtay](#) aşamasındaki dava düştü ve kararlar kesinleşmedi. Ancak davanın müdahillerinden olan "Devrimci 78'liler Federasyonu", "*davadan vazgeçmeyeceklerini ve 57 ilde [işkenceciler](#) aleyhine açılan davaları yakını takipte tutacaklarını*" belirtti.^[2] Yıllar sonra, **15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi** sonrası; Kenan Evren'in ifadesini alan dönemin Ankara Cumhuriyet Başsavcısı Vekili, Kenan Evren ve Tahsin Şahinkaya'ya dava açan dönemin Ankara Cumhuriyet Savcısı, açılan davaya ilk bakan hâkimler ve iddia makamında bulunan savcılar, "[Fethullahçı Terör Örgütü](#) (FETÖ) soruşturması" kapsamında meslekten ihraç edildiler. Daha sonra bazıları yargılandı ve mahkûm oldu.

Öncesi

Darbe sonrası hazırlanan [1982 anayasasında](#) yer alan geçici 15. madde ile 12 Eylül'ü gerçekleştiren [Millî Güvenlik Konseyi](#) ile bu konseyin yönetimi döneminde kurulmuş hükûmet ve Kurucu Meclis üyeleri hakkında dava açılması engellenmiştir.

2000 yılında Adana savcısı [Sacit Kayasu](#) Kenan Evren hakkında iddianame hazırladı ancak Kayasu'nun iddianamesi kabul edilmedi. Kayasu Yargıtay tarafından "görevi kötüye kullanmak" ve "askeri kuvvetleri tahkir ve tezyif" suçundan mahkûm oldu ve meslekten ihraç edildi.^[3]

Mayıs 2010'da meclisten geçen ve cumhurbaşkanı tarafından halkoyuna sunulan 26 maddelik [anayasa değişikliği paketindeki](#) maddelerden biri de "geçici 15. Madde'nin kaldırılmasıyla ilgiliydi. [12 Eylül 2010'daki referandumda](#) % 58 evet oyu çıktı ve 13 Eylül 2010 sabahından itibaren 12 Eylül'ün sorumluları hakkında suç duyuruları yapılmaya başlandı.^[4] Bu suç duyuruları toplanıp Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 7 Nisan 2011 yılında, darbeden 31 yıl sonra ilk soruşturma açıldı.

Askerî cunta yönetiminin hayatta kalan üyeleri, [Kenan Evren](#), [Nejat Tümer](#) ve [Tahsin Şahinkaya](#)'nın işlediği [insanlığa karşı suçlar](#) ve resen takdir edilecek suçlar nedeniyle haklarında başsavcılık tarafından ceza davası açılması ve haklarında gerekli önlemlerin alınması istendi.

Dava süreci

[Anayasa](#)'da yapılan değişiklik uyarınca 12 Eylül 1980 darbesinden 34 yıl sonra 4 Nisan 2012'de özel yetkili Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nde dava açıldı ve darbeyi düzenleyenler arasında hayatta olanlardan dönemin [Genelkurmay Başkanı](#) Kenan Evren ile [Hava Kuvvetleri Komutanı](#) Tahsin Şahinkaya'nın yargılanmasına başlandı. Kabul edilen iddianamede 2 Ocak 1980 ile 12 Eylül 1980-6 Aralık 1983 arası suç tarihi olarak, Ankara ise suç yeri olarak gösterildi.^[5]

Sağlık sorunlarını gerekçe gösteren iki sanık da duruşmada yer almadılar. Kenan Evren'in avukatı Bülent Acar "*1982 Anayasası'nın hâlâ yürürlükte tutulan maddeleri, sayın iddia makamını ve mahkemenizi bağlar. Yüksek mahkemenizin hukuken yok olan böyle bir davaya bakma yetkisi yoktur. Her türlü mahkeme işlemi, erksizlik nedeniyle yok hükmündedir*" diyerek davanın reddini istedi ve usul gereği sanıklar olmadan yargılamanın

yapılmayacağını savundu.^[6] Bu sözlere karşılık diğer avukatlar "Burada 12 Eylül anayasasını değil darbeleri yargılıyoruz. Esas olan yüz yüze yargılamadır. O zaman müvekkilini buraya getirsin" diyerek tepki gösterdiler. Sanık avukatı ise Sayın Başkan düzeni sağlayamayacaksınız ben savunma yapmayacağım" dedi. Müdahillik talebinde bulunan Avukat Fikret Babaoğlu ise iddianamenin hukuki perspektifinin doğru olduğunu belirterek, "Sanki burada 1982 Anayasası'nı yargılıyoruz. Darbeciler, yargılamaya gitmek yerine hastanede kuyruk olmayı huy edindiler. Senin müvekkilin Evren, Hüsnü Mübarek'ten daha az diktatör değildi. Ya Pinochet gibi tekerlekli sandalyeyle ya da Mübarek gibi kafeste gelecek. Yüz yüze olmadan duruşmayı yapamayız" dedi. Müdahillik dilekçesi veren diğer avukatlar da darbe suçunun, işkence ve tutuklamaların insanlığa karşı suç olduğunu ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ışığında yargılama yapılması gerektiğini savundular.^[6] Her iki sanık da ağır hasta oldukları gerekçesiyle tüm duruşmalara yataklarından sesli ve görüntülü sistemle katıldı.^[7]

[Özel Yetkili Ağır Ceza Mahkemelerinin](#) kapatılmasından sonra davanın görülmesine Ankara 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam edildi.

18 Haziran 2014'te sonuçlanan davada 7. Cumhurbaşkanı ve emekli orgeneral Kenan Evren ile dönemin Hava Kuvvetleri Komutanı Tahsin Şahinkaya 765 sayılı TCK'nın "Devlet kuvvetleri aleyhine cürümler" başlıklı 146. maddesi uyarınca [darbe](#) suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapse mahkûm edildiler. Ceza, sanıkların "iyi halinden" dolayı müebbette çevrildi. Mahkeme, Evren'in yurtdışı çıkış yasağının devamına ve [ordudan](#) da çıkartılmasına karar verdi. Bu kararlar Kenan Evren, [Celal Bayar](#)'dan sonra, cumhuriyet tarihinde müebbet hapis cezası alan ikinci eski [cumhurbaşkanı](#) oldu. Evren ve Şahinkaya'nın rütbelerinin de sökülmesi ve orgenerallikten erliğe düşürülmesi karara bağlandı. Savcı Erdinç Hakan Özdebakaoğlu, "sanıkların, darbeyi yapmaya yaklaşık bir yıl kadar önce karar verdiklerinin ve darbenin halkın gözünde sempatik görünmesini değerlendirmek için müdahale etmediklerinin" anlaşıldığını belirtmişti.^[1]

Bu karar, hem sanıklar hem katılanlar tarafından [temyiz](#) edildi.^[8]

Ancak temyiz süreci sona ermeden iki sanığın da ölmesi üzerine dava düştü. Hükümler kesinleşmediği için Evren ve Şahinkaya'nın rütbeleri de er statüsüne indirilmedi ve ailelerinin de, görevlerinden kaynaklı mali ve sosyal hakları saklı kaldı.

12 Eylül Davası'nın müdahillerinden Devrimci 78'liler Federasyonu Genel Başkanı Mehmet Özer, o dönemde işkence uygulamakla suçlanan isimler hakkında 57 ilde süren davaları takip ettiklerini belirterek "Biz her zaman iki emekli orgeneral yargılanmasıyla 12 Eylül'ün yargılanmış olmayacağını savunduk ve savunmaya devam ediyoruz. 12 Eylül'ün arkasında 1650 kişilik kadrosu vardır. Bu dava boşa düşmüş değildir. (...) Biz darbe düzeninin, kurumlarının ve diğer kişilerin de yargılanmasını istiyoruz. [YÖK](#) gibi kurumlar ortadan kaldırılmalı, anayasa da değişmeli. Biz hesaplaşmamızı sürdüreceğiz. Darbecilerle birlikte sistemin yargılanması için çabalayacağız" diye konuştu.^[2]

Sonrası

[Kenan Evren](#)'in ifadesini alan, Kenan Evren'e ve [Tahsin Şahinkaya](#)'ya dava açan savcılar ve davaya bakan hâkimler, yıllar sonra, [15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi](#) sonrası "[FETÖ'cü \(Fethullahçı Terör Örgütü\)](#) oldukları" gerekçesiyle meslekten ihraç edildiler. Daha sonra bazıları yargılandı ve mahkûm oldu.

Kenan Evren ve Tahsin Şahinkaya hakkındaki davayı 3 Ocak 2012'de özel yetkili eski Ankara Cumhuriyet Savcısı Kemal Çetin açmıştı. Çetin, iddianamesinde, hayatta kalan [Millî Güvenlik Konseyi](#) Başkanı ve üyesi olan iki şüphelinin "Anayasa'yı değiştirmek" suçundan ayrı ayrı ağırlaştırılmış müebbet hapisle cezalandırılmasını talep etmişti. Hayatta olmayan MGK üyesi emekli orgenerallerden [Sedat Celasun](#), [Nurettin Ersin](#) ve [Nejat Tümer](#) hakkında takipsizlik kararı verilmişti. Davayı açan savcı Çetin, 15 Temmuz'dan sonra [Hâkimler ve Savcılar Kurulu](#) kararıyla önce açığa alındı, ardından 31 Ağustos 2016 tarihli kararla meslekten ihraç edildi.

12 Eylül Davası'na ilk bakan mahkeme, özel yetkili Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesi olmuştu. Mahkeme Heyetine Hâkim Süleyman İnce başkanlık ederken hâkimler Gürcan Acar, Abdulkadir Çakır, Muhammet Alabaş ve Ali Ertan üye olarak aynı mahkemede görev yapmışlardı. Mahkeme Başkanı İnce ve üyeler Acar, Alabaş ve Ertan HSYK'nin 24 Ağustos tarihli kararı, üye hâkim Çakır ise HSYK'nin 31 Ağustos tarihli kararıyla meslekten ihraç edildiler.

Mahkemede, iddia makamında, eski Ankara Cumhuriyet Savcıları Cemil Tuğtekin ile Selçuk Kocaman görev yapmışlardı. Tuğtekin 24 Ağustos 2016, Kocaman 31 Ağustos 2016 tarihli HSYK kararlarıyla meslekten ihraç edildiler. Kocaman, Kenan Evren ve Tahsin Şahinkaya hakkında ağırlaştırılmış müebbet verilmesini içeren esas hakkındaki mütalaayı da vermişti.

Dönemin Genelkurmay Adli Müşaviri Albay Muharrem Köse, 15 Temmuz sonrasında "[darbe girişiminin planlayıcısı olduğu](#)" gerekçesiyle tutuklandı ve Millî Savunma Bakanlığı kararıyla meslekten ihraç edildi.

Kenan Evren'in ifadesini alan kişi, dönemin Ankara Cumhuriyet Başsavcısı Hüseyin Görüşen olmuştur. Görüşen, "FETÖ soruşturması" nda HSYK kararıyla önce açığa alındı, sonra da 24 Ağustos 2016'da meslekten ihraç edildi.^[9]

Yorum

İki farklı, aynı kaynaktan alınan, benzer ifadeler ile, konu bir davanın ötesinde, savcı ve birçok hukukçuların düştüğü durum ortadadır.

Burada 1960 darbe değil, ihtilaldir (nedirnedemek.com: *Bir ülkenin siyasal, sosyal ve ekonomik yapısını veya yönetim düzenini değiştirmek amacıyla kanunlara uymaksızın cebir ve kuvvet kullanarak yapılan geniş halk hareketi, devrim*) diyenlere de bir cevap olması açısından mahkeme görmelidirler.

Yorum

Darbe, başarılı olunca ihtilal denilen, dikta, 1960 ve 1980 yılından sonra Anayasa oylamasında ekseriyet alması, diktaların desteklendiği anlamını taşımaz.

Her iki Anayasa değil, uygulaması, bireyler, önemlidir. Serbest seçimde dikta yanları kaybetmişlerdir. Bu sayede askeri yönetim, kendi emirlerinde olsa bile, vesayet rejimini kabul edebilir olmuştur.

Ülkemizdeki görüşlerin kaynağına bakılınca, Devlet üstün olmalı diyen grubun dikta yanlı olması, bu şekilde istediklerini zorla yaptırması doğaldır. CHP, Atatürk kurduğu parti ötesinde, Atatürk'ün İzmir İktisat Konuşmasını okumaları bile, gerçekte devletçi değil (1936 Ekonomik krizde devlet desteklemeli demesi ötesinde), halkçı olduğunu görecektirler. İsmet İnönü devletçiliği savunmuş ve korumuş iken, CHP'den istifa etmiştir.

İnönü İstifası (yenisoz.com.tr)¹⁰: Daha önce "Ölünceye kadar CHP'li kalacağım" diyen Paşa, 5 Kasım 1972'de CHP'den istifa etti. *İnönü, şöyle bir dilekçe yazmıştı: CHP Genel Başkanlığı'na, 12 Mart şartlarının nazik mahiyetini ciddiyetle muhafaza ettiği bir zamanda, Parti politikasının memleket için sakıncalı gördüğüm şekil ve istikamette değiştirilmesi sebebiyle CHP'den ayrılmış olduğumu bilgilerinize saygılarımla sunarım.*

İsmet İnönü, aynı istifayı 27 Mayıs Darbesini çok önceden öğrenmesine karşın, benzer bir istifayı yapmamıştır.

Kimse dikta ile yönetimi ele geçirmek için, Tarihsel boyutları öne sürerek, birey hakkı ve adaletin, hukuk kelime anlamı olarak haklar demek olduğu dikkate alınarak, komisyon geçiştirici bir anlamsız bir tazminat ile olayı kapatmaya gitmesine razı olunamaz.

Bu konu Cumhurbaşkanlığı Makamı dahil, daha sonra Danıştay, Anayasa Mahkemesi ve daha ileri Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gidilecek bir yolun planlanması anlamında olmaktadır.

İstenilen tek şey, 1980 darbesi gibi, OLAYA DOĞRUDAN KARIŞMIŞ BİRÇOK KİŞİ OLMUŞ OLMASI İLE, ölmüş olsalar bile, rütbelerinin ve diğer mirasçılarının aldıklarının geri alınması gibi bir sonuca ulaşılmasıdır.

Şimdi siyaset yaptığını zanneden bazı kişiler, 27 Mayıs Darbesinde babalarının yaptıkları ve kendilerine göre başarılı olan yalan, iftira boyutlarını yenilemektedirler. Hiç olmazsa ibret olarak çekinmeleri beklenir.

Tahkikat Komisyonu hakkında ağır cezalar verilmiş ama 7 ciltlik klasöre bakılmamıştır, dosyası açılarak olaya karışanların saptanıp, mahkemeye çıkarılması.

Sonuç

Darbeler “insanlığa karşı suç” kavramında olan bir işlemdir, Tarihte yargılanmalar da bu çerçevede olmuştur. Hitler de aynı madde, yaklaşım ile dava edilmiştir.

27 Mayıs 1960 darbesi ile oluşan hukuk dışı boyutlar tarihsel olarak mahkeme kanalı ile dokümanter verilerle irdelenmelidir. Halen çocukları ve torunlar, aldıkları maaş olarak, bu makam nedeniyle almakta, rütbeler geri alınmadığı için uygulanmaktadır.

Evlatlar ve 27 Mayıs Darbesi ile tüm darbelere karşı olmanın bir anlamı olarak, bizim görevimiz bu hukuksuzluğu tarihe bir not olarak kaydedilmesidir. Halen bazı milletvekilleri TBMM ve basına bunun bir ihtilal ve yerinde, doğru olduğunu ifade etmektedirler.

Kişiler öldüğü için davada ceza alacak kimse kalmadığı için, suçun şahsiliği açısından, düşebilir ama tüm yapanlardan rütbeler sökülür, bu yansıma ile adalet kavramını yerleştirir.

Zamanımızda da aynı 27 Mayıs 1960 öncesi, ortamı hazırlamak ve darbeyi haklı göstermek için, dayanaksız iddialar, suçlamalar, yolsuzluk adı altında kağıtlar, dosyalar TV’de gösteriliyor, mahkemeler de kanıtlanmayan iddia olarak tanımlıyor, hukuk işlemleri uzun sürdüğü için, tazminat ödemeleri, ödemeler için kendi aralarında fon kurmaları ile yaklaşımların, zaman içinde tutar diyerek sürdürülmektedir.

Amaç, politika perspektifi içinde, seçimler ile elde edilen oy oranı %20 civarında iken, Ulusal Kanal ve birçok anket çalışmalarında, %46 civarında olduğu dikkate alınca oy kayması ümit edilmektedir. Demirel’in ifadesi ile, sandığa katılım %70 üzerine çıkması ile kararsızların yönetime kaydığı için, katılımı engellemek bir yaklaşım olmaktadır. İstanbul yeniden seçim durumunda AKP taraftarlarının gitmemesi ile, İl Mecliste hakim olmalarına karşın, CHP adayı seçilmiştir. Aynı yapı ve yaklaşım planlandığı sanılmaktadır.

Komisyon bu fırsat ile, tarihteki 27 Mayıs Darbe örneğinde olduğu gibi, aldatmacaların boyu ortaya konulmalı, gelecek seçime bir katkı sağlayacak, katılım artacaktır. Topluma, etik, hizmet, doğru, birey hakkı ve insancıl yaklaşımın geçmişte de yapılanlar ibret olarak sunulmalıdır.

Sayın Cumhurbaşkanı Komisyonun yürütücüsü olarak tanımlandığına göre, bu konuda da hukuka uygun, Komisyonun ilk kararına tam ters bir yaklaşımı yapması beklenilmektedir.

Kaynaklar

- 1) Dr. Baha AKŞİT Mayıs 1993 yılında yazmış olduğu bu yazı, O. BAYKARA, Ş. İLHAN’dan alınmıştır
- 2) Yassıada Kararları. (www.aa.com.tr)
- 3) Adnan Menderes, Son yazıları. enfal.de⁴
- 4) Fatih Rüşdü Zorlu, son sözleri. sozmesajara.com⁵
- 5) Hasan Polatkan, son sözleri. yenikonya.com.tr⁶
- 6) Ayrılık, Baha Akşit şiiri. 4 Ekim 1961
- 7) Meçhul Ufuklara Yolculuk, Baha Akşit şiiri, 26 Kasım 1961
- 8) 1980 Darbesinin Yargılanması (Wikipedia)
- 9) 12 Eylül Davası (Vikipedi)

10) İnönü İstifası (yenisoz.com.tr)